

Brașovi Lánok

Ára 5 le

Hétfő
1931. december 21

Főszerkesztő:
Sze'e Bé'a dr.

294. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 le

B. EURÓPA

Írta: Tanódy Endre

Lesz aki tagadja, lesz aki bepallja, de a valóság mindkét esetben az, hogy a konverziós javaslatot egyelőre a francia hitelezők elgáncsolták. Nem volt szükség illetéke en külföldi beavatkozásra, hiszen a hitelező itt ül benn, a pénzügyek legbensőbb és legmagasabb fokánál, a Nemzeti Bankban. Emlékeznek azokra az öreg bácsikra, akik valamikor a hitelezői pédegyet megőrzésükből a bukott, de nyílt ajtók" mellett egyezkedő kereskedők pénztárába beültek és a mindennapi bevétel elküldték Bécsbe, nem hagyván meg csak a saját napidijukat? A mi párisi bácsikánk a javaslat első megje'enesekor megmondta, hogy a javaslat lehet érdekes, de őt nem érdekli, azaz, hogy nem engedi, hogy a Nemzeti Bank érdekei be'ekerüljenek a konverziós intézkedések hullámlerébe. Mikor a kisebb vidéki penzintézetek mozogni és morajlani kezdtek és készülődtek a szokásos fel- és kivonulásra, a Nemzeti Banktól bizalmas figyelemzést kaptak, hogy ne nyugta ankodjanak, mert a dolgok — a bankok szempontjából — rendbe fognak jönni. És íme, anélkül, hogy máshonnan bármely látható belső hatalmi be'eszólást volna, egyszerre csak lat-szó'ág önként — Argetoianu bejelenti, hogy még's csak nagy dolog a konverzió, nem lehet vele elkészü'ni, hanem el kell hagyni ünnepek utánra, de a bizottságok közben is fog'alkozzanak vele. És fog'alkoznak.

Gyorssegélyképpen a szelidszavu Grigorovici, aki mint a szocializmus karácsonyi angyala, béke'séget hirdet a jóakaratu embereknek, parlamenti kezdeményezésre törvényjavaslatot ajánl, hogy két hónapra függesszék fel az árveréseket a mezőgazdák ellen.

A parlamenti kezdeményezés úgy értendő ebben az esetben, hogy a parlament még ennek a szentelt viznek a felő'sségét is a szocialista párt nevéhez akarta fűzni, hogy a gutgesimnt körök előtt és a hitelezői főhatalmak szemében megtartsa a becsületét. Szóval úgy volt beállítva, hogy még ezt az álmeneti mőködést is annak a rettenetes lövegnyomúnak a hatása alatt kellett megtenni, amelyet a szocializmus demokráta képviselői Argetoianunál és parlamentjénél képviselnek.

Püggé'tenül a beállítástól, a teljesen átlátszó takaróktól, amelyekel mintha szándékosan szőnének ilyen pókháló szalakból, a tény az, hogy miután a parlament keveset, sőt semmit sem számít Argetoianunál, nincs és nem lehet más oka a konverziós kulissza hátrató'ásának, mint a francia hitelezők parancsszava, a póto, amely megli'tja, hogy a belső adósságokat rendezzék. Mert hiszen az teljes tilalmat jelent, ha kimondják, hogy ezt a póltót, amit az adós lejáratkor nem fizet ki a bankná, a banknak ki kell fizetni a Nemzeti Banknál. Miből fizesse ki? És ha nem fizetheti ki, akkor megáll és leáll és ezt már senki sem meri nyitán akarni és közönetlenül felidezni. A ti'om tehát megvan és az 'sak gazdasági és formabeli kérdés, hogy közne'te-e, vagy közne'tenül, a lényeg az, hogy egy szabad ország nem rendelheti el, hogy a fizetése'képtenne' vált grzódnak a hitelezők ha asztást adjanak. Nem rendelheti el, pedig az is pítán felül áll, hogy ezek a gazdák, hogy úgy mondjuk, közérdekből és közérdeku okokból lettek fizetése'képtelenek, mert ha ő'k nem eszközö'lik a beruházásokat, amelyek ma az adósságot je'entik, akkor ma a román mezőgazdaság még versenyképtelenebb, mint annyira versenyképtelen így is. Adós nemzet sorsa ez, csak adós or-

szággal történhetik, aminő mi is vagyunk.

Voltak halász és vadász népek, harcos és földműves nemzetek, iparos és kereskedő országok és ezekhez az eddig ismert kategóriákhoz jött az adóssorszagok fogalma a tizenkilencedik század vége óta, de főképpen a háboru befejezése után mikor az új berendezkedés megtörtént. A nagy kapitalista világrendben az országok mindig tartoztak egymásnak, de csak a századvég óta alakult ki az a kettő'sztódás, hogy bizonyos országok mindenkinek tartoznak, de nekik nem tartozik senki. Ezek az ún. lényegükkel helyüknel és sorsuknál fogva adós nemzetek, amelyekről késői tankönyvekben majd meg lesz írva, hogy ezen országok lakó'sainak fog'alkozása a kamatfizetés és politikailag és gazdaságilag teljes mértékben a hitelezők hatalma alá voltak hajtva.

Ezek az országok elsősorban a Kelet-európában fekvő országok. „B. Európa” — így nevezték el ezt a legújabb világ-részt „A. Európával” szemben, amely az Alpoktól északra és nyugatra terjedő

Európát jelenti, ahol a gépipar megszületett és felnőtt. Ezek lettek a hitelező országok az Egyesült Államokkal együtt, amely tulajdonképpen maga is „A. Európa” csak túl az Atlanti Óceánon.

„Adóssorszagok” — akinek a sora egy mindenképpen kiváló és kiválóan el is adó'sodott nemzettel, a német nemzettel gyarapodott, — ez annyira bevett fogalom, hogy minden különösebb magyarázat nélkül operálnak vele, akár a hajó'snépekről való szó, vagy a színesekről.

Már most meg vagyunk írva ró'uk, hogy ezek a népek csak termékekkel és áruikkal tudnának fizetni, de a hitelező népek ezeket az árukat és termékeket nem akarják befogadni, mert ő'k nem importálni, hanem exportálni akarnak. És már is meg vagyunk írva, hogy mi importot engednek is, az olyan áruban történik, hogy például Románia a külföldi stabilizációs kölcsön kamataira ma háromszor annyi árut kénytelen kivinni az országból, mint három év e'őtt, mikor a kölcsönt megkötötte.

Ezek már most meg vannak írva és el lehet képzelni, hogy milyen mértékben van politikailag is, gazdaságilag is „önrendelkezési joga” az olyan nemzetnek, amely adó'snak született, mint Kelet-európa, vagy adó'ssá lett, mint Németország. Miféle sors ez? Van-e menekvés a le-

gázásnak ez alól az új formulája alól, van szabadulás?

És — minden túlzás nélkül — van az ilyen nép életének még célja és értelme? Fizetni, csak fizetni mindig az utó'st és örülni, hogy a „fizetnivaló” meg lesz és egyéb nem lesz semmi. Semmi es'etben! A legmesszibb remény, a legárvább álma a nemzetnek csak az lehet, hogy tudni fog külső és belső kamatot fizetni, tudni fog, ha minden egyébről lemond, mindenről és örökre.

Nemzetek jövőjének útja, mint sárba fult falvak marhacsapása, szüntelen, hideg, fenekellen és alkonyatba vesző. Amint lerongyolt és fagyódó gyalogsapátok ponszolták magukat a háboru alatt, amikor a kabaróban a dal énekeltek, „infante”-nek lenni, csak menni, menni, menni...

Igen, csak menni, menni vagyis ok és cél nélkül és az utnak színsen más értelme, mint ez a menés és ugyanígy az adós nemzetek élete is ebből és kizárólag ebből áll, menni az adó'sság örök, ki nem száradó sarában, neki az éjszakának!

Adós nemzetnek lenni azt jelenti, a rabszifját, amin vezetik, az ujkor szemérmellenül hazug humanizmusa lehető'leg eltakarja, de néha kilóg, mint a lóláb, mint most, mikor dubón rendelkezett Romániával.

A szenátus elvetette a lakbérleszállítási javaslatot

Ehelyett egyszakaszos törvényben magán-egyezkedésre uszítja a feleket

Bukarest, december 19.

A szenátus ma délelőtt tárgyalta a husz százalékos lakbérredukción szóló javaslatot és azt elvetette.

Ehelyett egyszakaszos törvényt szavazott meg, amely kimondja, hogy a bérlők, akik nem állanak a lakbértörvény védelme alatt, 1932 április 23-ára felmondhatják szerző'désüket és magánúton tárgyalhatnak a lakbérredukción a háztulajdonosokkal.

A felmondást közjegyző, portarel, — ahol pedig ilyen nincs — úgy más bírósági személy közbenjótével kell eszközölni.

Az egyszakaszos törvény megszavazása előtt a bérlők több küldöttsége járt a szenátushoz különböző javaslatokkal. Így például proponálták, hogy harminc-százalékkal szállítsa le a törvény a házbéreket és pedig már január elsőjé'ől kezdve. Volt egy javaslat, amely azt szeretné volna, ha a munkanélkülieket felmenők a lakbérfizetés alól, ugyanakkor pedig a tulajdonosokat mentesítik a munkanélküli által birt lakrészt után a'ófizetéstől. Mindezeket a javaslatokat azonban a szenátus nem vette figyelembe. A bérlők most azt remélik, hogy a Kamarában sikerül kívánságaikat keresztülvinni.

Ünne'elték a pénzügyminisztert

Argetoianu érzelmes vallomása

egy pohár vízzel a kezében

Nyilatkozat a krizisről, a sa'tóról, a konverzióról és a költségvetésről

Bukarest, december 19.

Pénteken este a többségi szenátorok Argetoianu-bankettet tartottak, amelyen a pénzügyminiszter számos érdekes kijelentést tett. Vacsora után a felkö'szön ő'k sorozatát Mitilineu szenátor nyitotta meg, aki lelkes dő'stől átfű'ött beszédben üdvözö'lte Argetoianut. Argetoianu a toaszt után vízzel töltötte tele a poharat és nem minden színpadiasság nélkül válaszolt:

— Engedjék meg, — mondotta, — hogy, mint a nyomorúság pénzügyminisztere, ezzel

a pohár vízzel adjam vissza a pohárkö'szön-t.

Ezután a bevezetés után hosszú beszédet mondott, olyan vallomás felét. Kifejtette, hogy nagy programja volt, de a kormány átvétele után két hónappal olyan pénzügyi krizis zúdult Európára, amelyen a XVIII. század vége óta nem volt. És ezzel a krizissel szemben az európai népek nem vállaltak szolidaritást egymással szemben. Románia nyugati barátai sem siettek az ország segítségére s így nem volt más

oázisztás, mint védekezni úgy, ahogyan lehet, a belső erő'tartalékok kimerítése'el. Ez sikerült is. Ő a nagyobb bajt abban látja, hogy a közvélemény és a politikai pártok sem értik a kormány intencióit, holott az adott körülmények között a kormányzásra senki sem vágyakozott, a politikai pártok hatalmukba vonultak vissza, hogy erőiket összeszedjék.

A jelenlegi kormány tulajdonképpen önkéntescsapat, amely a nehéz időkben a király rendelkezésére bocsátotta magát.

A továbbiakban a sajtóra mondott panaszokat Argetoianu. Mit gondol az a sajtó, amely most állandóan támadja a kormányt, hogy jobbak lesznek-e az állapotok akkor, ha azok a pártok kerülnek vissza a hatalomra, amelyeknek támadását éppen a sajtó kezdte meg? Neki, már mint Argetoianunak, az a véleménye, hogy a kormány a sajtó érdekében is dolgozik, amikor jobb akarja tenni az állapotokat. Ezt azonban a sajtó nem akarja megérteni, hanem állandóan támad, mivel a helyzetet egyáltalán nem változtat, viszont növeli az elégedetlenséget, és naponta mérget eső'pent az amugy is nagy elkeseredésbe.

A költségvetéssel kapcsolatban kijelentette Argetoianu, hogy bü'szke erre a művére, ami egyedülálló a mai Európában.

Szinte egyharmadára sikerült leszállítani az ország költségvetését.

A konverziós törvényjavaslattal kapcsolatban azt kívánja leszögezni, hogy ő azt konverzió törvénynek tekinti, még akkor is, ha az ellenzéki pártok állandóan forradalmiságot emlegetnek. Feleliti, hogy most valamennyi párt magának követeli a konverziós javaslat szerző'ségét. Általában sok eszméjé, vel járt úgy, hogy kisajátították. Többek között ő sürgette a lej stabilizálását is akkor, amikor még mindenki revalorizációra gondolt.

Természetesen másképpen sikerült a dolog, mint ahogy ő elgondolta. A stabilizáció csak akkor helyes, ha azt az aktuális árfolyamértéken alul hajtják végre. Végezetül kijelentette, hogy programjából még sok minden megvalósítani való van hátra, amiket vagy ő végez el, vagy mások. Van politikai receptje is, ezt azonban nem árulta el, mert attól tart, hogy ezt kisajátítják az ellenzéki pártok.

A nagy beszéd után Argetoianu kiirította a vizes poharat.

Vásároljon a B. L. hirdetőinél

Hivatkozzék vásárlásainál a B. L.-ra. Figye'mesebben loqják kiszolgálni! Olcsóbban fog vásárolni!

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - București

Aki a Hoover-moratóriumot támadja — kizárják a republikánus pártból

Washington, december 19.

A republikánus párt kizárta tagjai sorából Mac Faddent, mert a szenátusban a moratórium kérdésében súlyos támadást intézett Hoover ellen.

A washingtoni kongresszus megszavazta a Hoover-moratóriumot

Washington, december hó 19.

A kongresszus pénteken éjjel 9 óra hosszat tartó vita után 317 szavazattal 100 ellenében elfogadta a Hoover-moratórium ratifikálásáról szóló javaslatot. Egyidejűleg a demokraták pótvajaslátát is megszavazták, amely kimondja, hogy a kongresszusnak az európai háborús tartózkodás ellen erősen kell tiltakoznia.

Megjelení a mezőgazdasági árverések felfüggesztéséről szóló rendelet

Bukarest, december 19.

A Monitorul Oficial december 18-iki száma közli a parlament által megszavazott egyszakaszos rendeletet, amely a mezőgazdasági árveréseket és kényszereladásokat 1931 december 18-tól kezdve 1932 február 5-ig felfüggeszti.

A karácsony előtti záróra-meghosszabbítás

Bukarest, július 19.

A munkaügyi minisztérium elrendelte, hogy kedden, szerdán és csütörtökön, vagyis a karácsony előtt levő három napon az üzletek ne tartanak délből zárórát, este pedig 1 órával tovább maradassanak nyitva. Délből a tulajdonosok kötelesek azonban tisztviselőket és alkalmazottakat felváltva ebédelni küldeni. A borbélyok karácsony másodnapján déli egyórától dolgozhatnak.

Az amerikai alvilág szenzációja

Kézi gépfegyverrel lőtték szitává vetélytársai, a szabadulását ünneplő banditát

London, december 19.

Az Exchange Telegraph értesülései szerint, az amerikai Albany városban péntek reggel

agyonlőtték Jack Diamondot, aki az alvilág hírhedt hőse s egyben Al Capone leghevesebb ellenfele volt.

A rettegett bandita csütörtökön még a bíróság előtt állott, mert azzal vádolták, hogy egy tehénszállító fuvarost elhurcolt magával és kegyetlen bántalmazásban részesítette. Az esküdtek — noha a fuvaros ráismert támadójára — felmentették a gangsterkirályt, aki pedig számos régebbi tettével rászolgált arra, hogy ítélkezzenek felette.

Diamond — mint ismeretes — tavaly átkelt az oceanon, hogy a forró amerikai talaj helyett Európa valamelyik államának földjén folytassa üzelmét. Természetesen egy ország sem akarta befogadni s így visszahajózott az Egyesült-Államokba, ahol mint a véres finálé bizonyítja, egyenesen vesztébe rohant.

A newyorki jelentések tiszta fényt vetnek a viharos multu bandita halálának mozzanataira.

Diamond, hogy újbóli megszabadulását méltó külsőségek között ünneplje meg, villájában fényes estélyt rendezett.

Frakkos urak és estélyruhás hölgyek nyüzsgtek a pazar termekben, amikor hirtelen felpattant az ajtó és két ismeretlen jelent meg a mulatozó társaság szeméi előtt.

A két sötét idegen kis kézi gépfegyvereket rántott elő, amelyekből sortüzet bocsátottak a gyanútlan házigazdára.

Diamond fejét, nyakát és testét a süvítő golyók valóságos szitává lyukasztották. Amikor a rejtélyes támadók látták, hogy a bandita halva esik össze, a villa előtt várakozó autójukba ugrottak, amely gyorsan tevarópitette őket.

Az azonnal megindított nyomozás megállapította, hogy a rendőrséget és egy orvost közvetlenül a gyilkosság előtt felhívta telefonon valaki, aki a bandita halálát, mint megtörtént eseményt jelentette be. A rendőrség, amely Diamondot legyőzhetetlennek ismerte, sikertült tréfaként könyvelte el a telefonjelentést. Később jöttek csak rá, hogy a besúgó — aki valószínűleg szintén a támadókhoz tartozik, — a való igazat mondta.

Jack Diamond halála egyébként nem sokat változtat az Egyesült-Államok közbiztonságán. Egvik banditavezért megölik vetélytársai, a másikat villamosszékbe ültetik, de az alvilág egyre termeli az új nagyságokat.

A gráci esküdtszék felmentette a Heimwehr-puccs vezéreit

Az ügyész nem felebbezett Piriemerék felmentése ellen

Grác, december 19.

A gráci törvényszék többnapos tárgyalás után végre pénteken délután hozott ítéletet a szeptemberben megkísérelt Heimwehr-puccs miatt vád alá helyezett Piriemer dr., Kammerhofer Heimwehr-vezérek politikai bűnügyében.

A meghiusított puccs előkészítői, akik már minden előkészületet megtettek arra, hogy az államcsíny sikeres végrehajtása esetén átvegyék a hatalmat Ausztria területén, a gráci törvényszéknek esküdtszék előtt feleltek tettükért. A tárgyalás menetét egész Ausztria lakossága osztatlan kíváncsisággal és felcsigázott érdeklődéssel kísérte és a pénteken

délutáni tárgyaláson az osztrák politikai életnek számos kitűnősége jelent meg a hallgatóság soraiában. Ott voltak többek között Stahremberg herceg is, a Heimwehr-alakulatok főparancsnoka, aki jelenlétét azzal magyarázta meg, hogy felmentés esetén elsőnek akarja megszerezni a Pfriemer kezét, elítéltetése esetén pedig elejét akarja venni az esetleges tüntetéseknek és a Heimwehr alakulatok zavargásának.

Minthogy az esküdtek az összes felfelt kérdésekre nemmel válaszoltak, a bíróság kénytelen volt a szepemberi Heimwehr-puccs főbűnösait egyhanguan felmenteni s Piriemert és Kam-

merhoferi azonnal szabadlábra helyezni.

Az ítélet kihirdetése után óriási feltűnést keltett, hogy az ügyész nem jelentett be felebbezést, sem pedig megjegyzést sem tett a felmentő ítéletre. A gráci törvényszék tárgyalótermét és folyosóit zsúfolásig megtöltö a közönség. Legnagyobb része a Heimwehr-alakulatok tagjai, a felmentett vezéreket hangos óvációban részesítették.

Bécs, december 19.

Az ausztriai nemzeti tanács pénteki ülésén viharos jelenetek és majdnem véres verekezésé fajuló szenvedélyes szótárlások közben tárgyalták le a voitsbergi véres eseményeket, amelyekről két nappal ezelőtt adtunk hírt s amelyeknél a tömegre leadott sortűz miatt két ember életét veszítette.

Muhsich szociálista képviselő erőlyes intézkedéseket követelt a hasonló események megismétlődésének kikérülésére, majd a következőket mondotta:

— Azt hiszik önök a jobboldalon, hogy nekünk nincsenek fegyvereink? Fszünk gában sincs letagadni, hogy igenis vannak! Nem fogjuk eltűnni, hogy véglegesen mészároljanak le bennünket!

Majd a Heimatblokk képviselői felé kiáltotta:

— Tudjuk, hogy jön még puccs az önök részéről, de az aztán egészen másképpen fog végződni, mint az eddigiek! Erre legyenek elkészülve!

Muhsich képviselő felszólalása után durva és sértő tónusu szóváltás indult meg a szociálista és a jobboldali képviselők között, amelynek során

a szociálisták olasz bérenceknek szidták a Heimwehr-alakulatokhoz tartozókat.

Ezek viszont cseh zsoldosoknak nevezték a szociálistákat.

Az elkeseredett szócsata már majdnem tettelegességgé fajult, de a többi pártokhoz tartozó képviselők megakadályozták a verekedést.

Egyszer egy hang bekiáltotta az általános tumultusba:

— Heinzl képviselőnél revolver van!

Erre ismét olyan leírhatatlan kavardás támadt, hogy az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni.

— KEDDIG MEGHOSSZABBITOTIAK A PARLAMENT MUNKÁJÁT. Bukarestből jelentik: Tekintettel arra, hogy a parlament előtt még számos törvényjavaslat fekszik a minnek a letárgyalása a karácsonyi szünet előtt kívánatos volna, a kormány a parlamenti munkát kedd estig meghosszabbította. Üléseket a már bevezetett rendszer szerint, naponként kétszer tartanak.

SZERENÁD

Irtó: Boross Elemér

Ha vesszük, nem is volt olyan csunya fiú Tódor. Akkoriban, a békevilágban azt mondták, egy férfi akkor is szép, ha egy fokkal szebb, mint az ördög, Tódort pedig legalább három fok választotta el az ördög külsejétől. De Elzának a vaskereskedő lányának mégse tetszett.

Tódor Elzáék vasüzletében mérte a szegeket és a sájtó bádoglemezeket. Flza a kasszában ült; de nemcsak ült, hanem csicseregett, nevetgált, incselkedett, minek következtében Tódor szerelmes lett a főnöke lányába.

Nagyon erős legény volt, éppen ezért akkor volt boldog, ha mázsás vasakat kellett a polcra leemelnie. Unnep volt neki, ha ilyenmit kért a vevő, akkor nézett Elzára és úgy emelgette a nehéz vaskondérokat vagy a begöngyölt drótkerítéseket, mint a patikus az aszpirint.

A másik segéd még a bádogfizekákhoz is a boltiszolgát hívta és kiszolgálás közben soha nem nézett a kassa felé, de annál többet nézte Elza a másik segédet.

A női lélek már akkor kifürkészhetetlen volt.

Tódor szenvedett a szerelméért.

Odahaza volt egy hegedűje és ahogy mondani szokták: abba sirta bele a bánatát. A jó ég tudja, hogyan került a vaskereskedősegédhez a hegedű vagy még inkább a vaskereskedősegéd a hegedűhöz. Ez is rejtélyes volt, mint Elza lelke, tény, hogy Tódor szegektől, drótoktól fölmarc ujjai alatt meleg, ábrándos hangok szök-

tek fel a hegedűből. Kiváltképp, ha a hatkrajcáros zsebkését rácsippte a hirtartó lábra, a leszordinózott hangok ilyenkor olyan szomoruan, olyan epekedően zokogtak, hogy az udvarban üldögélő, munkából megtért emberek mind Tódor ablaka alá vitték a sámedliket.

A szürke ház bálványa volt Tódor, a házmaster és a szobafestő mindig mondták neki, kár, hogy nincs egy bandában, aki így tudja hegedűlni a Csak egy kislányt.

A házmaster és a szobafestő nem tudták, milyen titokzatos szavakkal vezeti Tódor vonóját, jobb is, hogy nem tudták, mert nyilván fölkereskedett volna az egész ház népe, kikaparni annak a bestiának azt a két szemét, amellyel ezt a derék, jóra való fiút megigézte.

Tódor nem panaszkodott senkinek, nem is volt senkije. Ágyarázó volt az özvegy takarítónőnél, aki nagyothalló volt, csak ómiesfta vette le néha a bicskát a hegedűről.

Az üzletben nem tudták, hogy Tódor hegedűlni tud. A munkakönyvben nem állt a nyomtatott kérdések között, hogy foglalkozik-e zenével, a másik segéd két évvel előbb szabadult föl és távoli rokona is volt a gazdának, tehát intim beszélgetésbe nem bocsátkozott Tódorral, Elza pedig tőle soha nem kérdezte, hogy mit csinál zárás után.

Pedig Tódor nagyon szeretne volna elárulni magát. Egyszer, észrevétlenül, de

ugy, hogy Elza észrevegye, a bálvállához szorított egy vasléce, ujjait vibráltatta, futamozott rajta, de Elza kinevette, a másik segéd meg rászólt, hogy ne komédiázzon a vevők előtt. Még egyszer próbálkozott, hogy zenei érzékére terelje a figyelmet. A pultról egy alkalommal leest egy acélvesső és a dallamos zajra Elza felütötte a fejét.

— Na, találja ki kolléga ur, — állt elő Tódor büszkén és Elzát lesve — milyen hang ez?

— A magáé? Ökörhang! — felelte a másik segéd diadalmasan.

Elza akkorát nevetett, hogy csaknem kiesett a kasszából. A szegénynek azonban még ezzel se lett vége. A „jó bemonddással” traktálták hetekig az utazókat és a kedélyes vásárlókat.

Mindez azonban nem vette el kedvét a csunya Tódornak két titkos szerelmétől: Elzától és a hegedűléstől. Sőt, most még lázasabban, még vágyakozóbban húzta esténként a Csak egy kislányt.

Tán megérezte, hogy rövidesen kiugorhat a nagy titkokkal.

Az inas megsugta Tódornak hogy Elzának másnap lesz a születésnapja Tódor zárás után megleszte a rokonsegédet és látta, hogy bennegy egy virágüzletbe. Nem baj, azt úgy se tudja megvenni, a mit ő fog adni.

Hazafutott és süketre hegedűlte az özvegy takarítónőt.

Másnap, ép vasárnapra esett a születésnap, ünneplőbe öltözött és a gondosan felhangolt hegedűvel elindult Elza ablaka alá, szerenádát adni.

Szerenád.

Ki találta ki ezt a zönyörű szót?

Ki találta ki, hogy ilyenkor virágot dobunk a szerelmes da' jutalmául? És vajjon milyen virágot fog dobni? Szegfűt, rózsát vagy éppen rózsát? Csak egy szá rózsát dobjon, amit odatűzhet a gomblyukába, három gombostűvel kettővel a bimbót, eggyel a szárat elől, hogy azt is lássa mindenki, a házmaster, a szobafestő és a magasságos isten.

A gombostűk, a szegény takarítónő egész készlete, szépen sorba rakva, fej-fej mellett, mint a parádés sereg, ott haptakoltak már a gomblyuk alatt.

Igy érkezett a házhoz, amelyben Elzáék laktak.

Lüktető szívvel, romegő térdekkel ment be a kapun. — Egyemeletes szürke ház volt ez is, mint az, ahol ő lakott, de milyen másnak látta mégis Tódor — Pedig itt ácsorgott azelőtt is eokszor, a habos függöny mögött akkor is kigyúlt lángokból gomolygott elő Elza alakja, de most, amikor pedig nem is ólálkda, hanem bátran állt meg az ablak alatt, mintha az ég és föld választaná el az első emeletől.

Mikor rátette a vonót a hurra, — most nem volt bicska rajta — úgy érezte, hogy egy szárnyas angyal fogja meg és vezeti a kezét. Kitétte a balját, lehunyta a szemét, kisé előredült és belekezdett a dalba.

Ugy játszott, mint soha életében. Tremolozott, futamozott, csuszattatja az ujjait, a Gé-huron megáll, az elespeti szép hangot, mint egy a dalból is kiváló, külön ajándékot küldte fel a magashai, földig hajolt és hátralendült.

SEBŐ MIKLÓS

A RÁDIÓ ÉS GRAMOFON KEDVENCE

december hó 19 — 20 — 21-én, szombat, vasárnap és hétfőn a brassói „Astra“-Mozgó minden előadásán személyesen éneklő összes slágereit.

Óriási vihar a kamara szombati ülésén

Trancu-Jasit fejbevágták a benyújtott javaslatokkal

Bukarest, december 19.

A kamara szombat délelőtti ülése többszöri megszakításokkal, zajos és társalgós botrányok között zajlott le. Az első zajosabb összetűzés Pompei elnököt, a kormányt viszont egyedül Valcovici közlekedésügyi miniszter képviselte.

Napirend előtt Trancu Jasi szólalt fel és heves hangon tiltakozott az ellen a módszer ellen, hogy

a kormány garmadával gyurja a képviselőház elé a törvényjavaslatokat s nem ad időt és alkalmat arra, hogy a képviselők a javaslatok szövegét kellően áttanulmányozhassák.

Többször előfordult már az is, hogy a javaslat szövegét egyáltalában nem osztották ki a képviselők között.

Trancu Jasi interpellációjához először Ioanizescu, majd Otefelesanu csatlakozik.

Valcovici miniszter a kormány képviselőjének furcsa választ ad az interpellációkra. Anélkül, hogy egy szót is szólna, beterjeszt két új törvényjavaslatot, a melyekről azelőtt egyelőn szó sem volt. A javaslatok nem jelentékenyek, az egyik néldául a vasut javára kiutalando 37 millió rendkívüli hiteltől szól, azonban alkalmasak ahhoz, hogy az ellenzék nyugalmát felborítsák.

A vihar azonban egyelőre még nem tör ki. A titkár bejelenti, hogy Hatieganu Gyula lemondott mandátumáról és utódja Ciupe János, többségi lett. Azután Valcovici emelkedik szólásra, hogy választ adjon az interpellációkra. Bejelenti, hogy a kormány törekszik arra, hogy a képviselők gondosan áttanulmányozhassák a javaslatokat és ezért is határozta el, hogy a karácsonyi szünetet csak kedden kezdik meg.

Badacanu rendkívül erőiesen válaszol a miniszternek:

— Nem fogadunk el tanácsot és kitalálást. A kormány egész tömeg javaslatot dob mindig a Kamara elé. A képviselőnek nincs idejük áttanulmányozni a

javaslatokat.

Trancu-Jasi csatlakozik Raducanu véleményéhez, heves szavakkal támadja a kormányt és a végén annyira felizgatja önmagát, hogy

felkapja a legújabbban kiosztott törvényjavaslatok paksamétáját, a miniszteri padhoz megy és Valcovici elé csapja.

A többség körében iszonyu zúgás keletkezik erre a jelenetre. Számosan kiugranak a padsorokból, az avereszkánus csoport felé rohannak és Colinic képviselő úgy vesz elégtételt a miniszterén esett sérelmen, hogy

a maga paksamétáját viszont a Trancu Jasi fejébe csapja.

Dulakodás keletkezik, amelynek Mileoceanu képviselő és Vizanti ezredes kvesztörök vetnek véget.

A zúgás azonban olyan nagy, hogy komoly tárgyalásról szó sem lehet s az ülést fel kell függeszteni.

Ujrakezdés után az elnöklést Topa vezeti át. Valcovici miniszter áll fel, hogy válaszoljon Raducanunak és Trancu Jasinak, de nem hagyják beszélni.

Többször elkezd a beszédet, de az ellenzék minduntalan lehurrogja.

Erre mérgesen elhagyja az üléstermet, mire a tanácskozást újra fel kell függeszteni.

10 perc múlva kezdődik újra a vihar. Topa elnök a fegyelmi bizottság elé utalja Trancu Jasit és Colinic képviselőt. Otefelesanu áll fel, hogy védelmébe vegye Trancu Jasi, aki, szerinte nem sértette meg a minisztert, a többség azonban olyan zajos tüntetésbe kezd, hogy az avereszkánus képviselő nem juthat szóhoz. Az elnök sokáig csempet, de minden eredmény nélkül. Más megoldás nincs, az ülést újra fel kell függeszteni.

Ezutal csak tíz perc múlva nyitotta meg Topa elnök újra a tanácskozássokat. A hangulat valamennyire lehiggadt és Valcovici miniszter elmondhatta mondkáját. Sajnálkozását fejezi ki az incidens felett, kijelentette, hogy nem veszi sértésnek Trancu Jasi gesztusát. Nem rag

gazkodik ahhoz sem, hogy Trancu Jasi fegyelmi bizottság elé küldjék. Az ügyvet elintézettnak látja és nem akar rá több szót vesztegetni. Az ellenzéki képviselők hangosan követelik, hogy Colinicot utal

Visszautasították a nők egyenjogúsításáról szóló javaslatot

Bukarest, december 19.

A kamara törvénykezési bizottsága tegnap délután foglalkozott a törvényjavaslat, melyet a parlamenti kezdeményezés jogán Trancu-Jasi terjesztett be. A javaslat már átment a legfelsőbb törvényvéleményezési tanács szűrőjén, itt nem is akadott meg.

Trancu-Jasi javaslata a férjezett nők és a férfiak egyenjogúsítását célozza.

A kamara törvénykezési bizottsága rövid úton végzett ezzel a „forradalmi javaslat”-al, a visszautasítási jegyzőkönyvből ezt a mondatot ragadjuk ki:

— A bizottság veszélyesnek látja a javaslatot, mert az lehetőséget nyújt arra, hogy a férjezett nő, bármilyen jogi ténykedést végezhesen a férje tudta nélkül.

A bizottság ilyen okos indokolással utasította vissza a javaslatot.

Mától kezdve lehetetlen képeslevelezőlapot írni

Lejjel adóztat meg Jorga minden képeslapot

Bukarest, december 19.

A kamara tegnap esti ülésén fantasztikus javaslatot szavaztak meg, amelyet Jorga, mint közoktatásügyi miniszter, terjesztett elő.

A javaslat arról intézkedik, hogy képeslevelezőlapokat a jövőben kizárólag a Casa Scoalelor hozhat forgalomba, még pedig olyképpen, hogy a törvény életbelépésétől számított 15 napon belül minden képeslevelezőlapot be kell ide mutatni, ahol aztán valamennyinek a hátlapjára egy öllejes

víz-bélyeget ütnek.

A postán pedig csakis olyan képeslevelezőlapot szabad továbbítani, melyen rajta van ez az öllejes víz-bélyeg.

Hamisításokat és kihágásokat 3-tól 20 ezer lejés pénzbüntetéssel, vagy három hónapos elzárással büntetnek.

Az ellenzék tiltakozott a javaslat ellen, ekkor azonban Jorga meglepetésszerűen kijelentette, hogy tisztán udvariasságból hozta azt a Ház elé, de mindenképpen életbelépteti, függetlenül attól, hogy megszavazzák-e vagy sem.

A szeme csukva volt, de megérezte, hogy fönt, az ablakban most történik valami. Elza kinyitotta az ablakot, félrehúta a függönyt és kidugta a karját.

— A virág! — sikított fel Tódor ujjongó gondolata és úgy érezte, hogy a gombosú a gomblyukában haptákba vágják magukat.

De hallotta, hogy a nyitott ablak mögött elfojtott, kitörni készülő nevetés zsong.

Elza most kihajolt az ablakon, valamit ledobott és visszaugrott. Valami megcsengett Tódor lába előtt, de nem tudta ki-venni jól a zörejt a szobában feltörő éketlen hahota miatt.

Még nem tudta bizonyosan, mi történt, csak azt érezte, hogy a lába alatt, amely az előbb még olyan puha és súlytalan volt, a vasnál is keményebb, sűrűsödik a föld.

Lehajolt, hogy megnézzze, mi dobtak ki az ablakon.

Egy kopott, szintelen pénzdarab volt.

Egy krajcár.

Csak azért nem bukott előre, mert a szégyene erősebb volt, mint a fájdalma.

Csodálatosképpen volt még annyi ereje, hogy valami hirtelen megszállottsággal, mint egy megalázkodott koldus, fölkiált

sa az ablakba:

— Köszönöm szépen, az Isten fizesse meg!

Többet nem ment be az üzletbe a csunya Tódor.

Ha akart volna, se mehetett volna, mert

máshova kellett mennie. Baj lett abból, hogy sokáig békeség volt a földön. Háboru lett. A csunya Tódorból szép katona lett. A hegedű helyett egy másik hangszert vett az álla alá. Ennek a hangszerek — pedig erre is sokszor föl kellett tenni a nyitott kést — erősebb és még szomorubb volt a hangja. Négy évig puská volt a csunya Tódor álla alatt.

Négy év alatt egyetlenegyszer cserélte fel a puskát hegedűvel. Akkor se a saját akarataból. Egy katonatárs kérte meg erre. Az ő akarata volt. A katonatárs utolsó akarata.

Ott feküdt előtte a katona a hordágyon, hoztak egy hegedűt és Tódor eljátszotta neki a dalt, amely arról szól, hogy csak egy kislány van a világon. Vér és sár piszkolta be a katona arcát, nagy szakáll volt és úgy bőgött, mint egy gyerek. A kezében szorongatta annak a kislánynak a fényképét, aki egyedül van a világon.

Tódor nem nézte a fényképet, csak a katonát nézte, aki egyre halkabban nyöszörgötte a dalt.

Még ezt mondta:

— Köszönöm, testvér, az Isten fizesse meg!

Azután kiejtette kezéből a fényképet.

Már nem látta volna, de Tódor most se nézte meg a képet.

Letették a szörnyű hangszert és hazamentek.

A csunya Tódor is, aki pedig már nem is volt olyan csunya ember a megrikkult szépek között.

Boldogulni még se tudott. A lábaj meggyöngültek, az egyikben golyó is volt, a melle behorpadt, most már az aszpirint emelgette úgy, mint a vashordót.

Rossz élete volt, örült, ha egy darab száraz kenyérhez jutott. Mikor már minden hur elszakadni készült, akkor eszébe jutott a hegedű. Persze, nem erről a hangszerről jutott ez eszébe. Egy házaló muzsikusk hagyta rá a hegedűjét, mikor fölfordult a kvártélyon.

Akkor már Tódor napok óta nem evett. Vette a hegedűt és járta a házakat. Az egyikből kituszkolták, a másikban kine

vették, a harmadikban meg se hallották a fáradtan nyöszörgő hegedű hangját.

Csak egy kislány van a világon.

Talán a huszadik házból környikált már és nem hullott még elébe egyetlen krajcár se.

Utójára még betért egy házba. Roskadózó, nyomoruságos viskó volt ez.

Csak egy kislány...

Maradék erejével végigjátszotta az egész dalt.

Leeresztette a kezét, révetegen nézett a

magasba.

És akkor fönt, valahol a sarokban, félrehúzódtott egy rongyos, befüstölt függöny, kinyitott egy törtüvegcs, újságpapírral beragasztott ablak, kinyult rajta egy sápadt, fölázott, agyonsanyargatott kéz — és ledobott egy ezal virágot.

Odaesett a virág Tódor lába elé.

Egy szál piros rózsza volt.

Ezt kapta jutalmul szegény Tódor, mikor úgy vágyott egy ócska, kopott krajcárra.

A krizis nagy

ezért takarékoskodni kell. — Észszerűen cselekszik, ha kihasználja a visszamaradt

ASCHER

áruk még hátralevő

4 napig tartó elárusítását, amely idő alatt hallatlanul olcsón vásárolhat.

Argus reklám.

Brassó, Tehénpiac 4.

2.000.000 hore/vapenge

KERDŐ NAPJAINK ELSŐJÉRE, az egész világon.

Karácsonyi Vásár!

Vásároljon a B. L. hirdetőinél!

ÜZENET

a brassói és vidéken lakó hölgyközönségnek!

A karácsonyi ünnepek előtti időtől kezdődőleg s végig a tavaszi idény beálltáig: az összes raktáron lévő és kizárólag legfinomabb minőségű

Ruha- és felöltő szövetek, asztalneműk és más divatárak

feltűnő olcsó árban kerülnek

készpénzfelvétel ellenében eladásra

KIRÁLY LAJOS

BRASSÓ Mihály-vajda-utca 15 szám alatti divatüzletében

Karácsonyra

majdnem

ingylen
kap mindenféle maradékot

Kertész

Testvéreknel,
BRASSÓ Kapu-utca 26

Foto: **Adler Oszkár**

BRASSÓ,
REG. CAROL
(KAPU-UTCA)
12 szám.

JOAN MUNTEANU

Luca P. Niculescu cég utóda,
BRASSÓ.

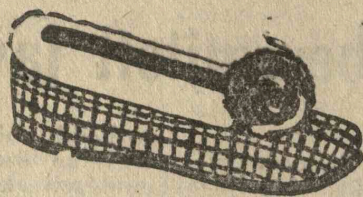
A karácsonyi ünnepek alkalmából az összes téli cikketeket ujonnan leszállított árak mellett árusítja:

Tenisz flanel I a minőség - - -	Lei	24
Barket cérnából, modern minták	Lei	35
Flanel Pyrinee - - - - -	Lei	48
Bársonyok sima és színes - - -	Lei	80
Kosztüm-szövetek 140 cm.	Lei	120
Crep de Chine I-a minőség	Lei	140
Crep Georgette I-a minőség	Lei	250

Gazdag választék **vásznakban, sítónokban és damaszti-árakban.**

Benedikt „Schroll“ Sohn
új áruszállításokkal.

Kérem keresse lel áruszállításomat meggyőződésére!

MÉLEG HÓCIPO A LEGCÉLSZE-
RÜBB KARÁCSONYI AJÁNDEK

IPSEN

Telefon 491. BRASSÓ I. AP. U. 28 (telefon 491)

Csemegekülönlegességekben vezet

FARKAS & Co.

BRASSÓ KAPU-U. 54. — TELEFON 163.

Saját villanyerőre berendezett kávépörgető — Kifőző lámpa-
rok — Bonbon különlegességek — Karácsonyfadíszben gazd
nőru választék — Ünnepi pezsgő kiválaszték alkalmi áron.

Figyelmes, megbízható kiszolgálás

Még csak decemberben!

TELJES KIÁRUSÍTÁS

A raktáron levő árukat
minden elfogadható árban
kiárusítom!

D. Berbecar

divatruház,
Brassó, Voivodul Mihai-utca 7.

Még csak decemberben!

**Órák,
ékszerek,
optikai
műszerész**

Minden iavitást
szakszerűen
végzek!

**Brassó,
Kapu-u. 28**

Az ajándék legyen

Hasznos

Értékes

SERILANA
től, Brassó, Kapu-u. 3., (vált Ascher)

Selyem

Női- és férfi-kabát

Ruha- és ártöny szövet

Függöny, szőnyeg stb

DUS VÁLASZTÉK

Eredeti gyári árak

RÁDIOT CSAK

ELECTRA-nál

BRASSÓ KO OSTOR-UTCA 28.

Végkiárusítás!

minden elfogadható áron

Antal & Dworák

cégnél, Brassó, Virág-sor 17 sz.

KÖZHIRRE TÉTETIK!

A

„CARMEN“ CIPŐÁRUHÁZBA

Brassó, Kapu-utca 21. egy nagy szállítmány
közismert „BATA”-gyártmányú HÓCIPO
érkezett, amely — amíg a készlet tart — az
alábbi gyári árakon kerül kiárusításra:

Női hócipők, egészen gumiból, „Drucker”-rel, fekete és barna - - -	250	Lei
Női Gabardine hócipő, bársony gallérral, fekete és barna - - -	170	„
Női Gabardine hócipő gallér nélkül, fekete - - -	120	„
Női hócipők, egészen gumiból, félmagas cipőzárral (Reiss-Verchluss), fekete és barna - - -	350	„
Férfi hócipő, posztóból, fekete - - -	250	„
Férfi galoschni nyelvel - - -	190	„
Gyermek hócipők, egészen gumiból, „Drucker”-rel fekete és barna, 22-26 sz. nagyságban - - -	150	„
Gyermek hócipők, egészen gumiból, „Drucker”-rel fekete és barna, 27-35 sz. nagyságban - - -	190	„

Megint citálunk

Adhattunk volna más címet is ennek a néhány sornak, talán ilyesmit: A kisebbségi közélet gyógyítása vipera-injekciókkal. vagy: Gyűlölet-kórus egy embrió születése körül.

Ezekből a címvariációkból is sejtheti mindenki, hogy miről van szó. Nemrégiben szövegtettük már a rövidesen megjelenő erdélyi katolikus napilap felhívását, amely programadás helyett tájékoztató gyűlölettel robbant ki az erdélyi magyar sajtó ellen.

Most a Kolozsváron megjelenő „Erdélyi Tudósító” című gyűlölet-szakorgánium került a kezünkbe, amely vezércikkét közli az új lapról és ugyanazon a huron ilyen változatokat játszik az egységre, kenyérré, megértésre és szeretetre áhítozó kisebbségi sorstestvér fülébe:

Közben szó nélkül fizetjük ki, ha hozzák a Brassói Lapok, vagy Ellenzék lapjait. Vagy ami még többet kerül, megesszük példáulunkint azt a sajtót, aminek köszönhetjük egész sekélyes kulturánkat, nyöszörgő életünket, husba, vérbe, politikába, nyereszkedésbe temelkedett emberségünket. Egy kissé tovább:

Eldondom, ha pl. a reformátusok csinálnának ehhez hasonló akciót, hogy járjanak házról-házra, még a katolikusokat sem véve ki, hogy rendeljük meg a lapjukat. Milyen magától értetődnek, hogy a „legnagyobb magyar egyház” akcióját támogassuk stb. Hiszen még a kórházszorszási reklámjában is a mi megszokott terminológiánkat illesztik („Szociális Missziót teljesít, a ki — ref. kórházszországi veszt!”) Aztán:

Nem vagyunk képzelődők és nem gondoljuk, hogy a napilap aztán megoldja minden problémánkat. Hóhó, ez igen gyors eredmény volna. Akik engedték, hogy népünk 40—50 évig ellenzéges sajtóból szíjja szellemi táplálékát, ne reméljenek olyan gyors eredményt.

Ez is nagyon jellegzetes:

S aztán csodálkozunk, hogy se népünk, se vezetésünk nem tudnak kálh, gondolkodni, hogy küzdelmünket csak olyan közvélemény támogatja, amely engedelmesz Káhná, Bánffy Miklós, vagy Spectator.

Ez is nagyon érdekes: Ki a csuda mondta, hogy ott gyűjtünk előfizetőt, ahol sohasem olvasunk napilapot, vagy mert nem igénylik, vagy mert nincs rá pénzük? De miért ne szabadna napilapot olvasó ismerőseink figyelmét felhívni arra, hogy jön a kálh, napilap és rendelje meg azt, vagy legalább is tegyen próbát vele. Még egy citátum:

Azt is előre látjuk, hogy akinek soha eszébe sem jutott megállapítani, hogy milyen üres ez az Ellenzék, Píriptyi Friss Újság stb. most igénykedni fog, ha a kálh, napilap első számú kezébe jutnak.

Ilyenek és ehhez hasonló foglalatnak ebben a második kötetében, amelyek a becsülettel eszközölő előfizetéstől gáson kívül már nyitott és leplezetlen programot is ad: a tekintet nélküli és kegyetlen felekezeti gyűlölködés programját.

Nem egyéni érdekeket védünk, bár er-

re is meg volna minden indokunk és jogosultságunk az üzleti konkurrenca ilyen eszközeivel szemben, amelyet a törvény is tilt és amelyet köznyelven piszkos konkurrenciának szokás nevezni.

De nem ez a fő szempont, amiért idejében harcbaszállunk a mérgezett tőr ellen.

Az erdélyi magyar közvéleménynek idejekorán fel kell figyelnie arra, hogy Erdélybe, a vallásszabadság klasszikus földjére most vonul be először ez a dialektikai módszer, amely eddig itt nem tudott gyökeret verni és amelyet évszázadokon keresztül, a legnemesebb lelkekből kitenyészített ellenmég itt mindig semlegesíteni tudott.

A vallásvédelmi lepel alól kilóg az uszító és elvakult reakció véres patája és nem fogjuk engedni, hogy itt is legázzon olyan virágok, amelyeket mindannyian szeretettel ápolunk.

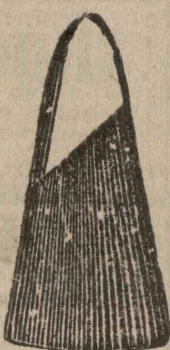
Tudomásul vesszük, hogy harci frontunk kiszélesedett. Rezignáltan bár, de megállapítjuk, hogy az ostromló gyűlölet-brigád belülről megerősítést kapott.

Szökevényekből! Akiknek nem fogunk megbocsátani, mert nagyon is jól tudják, hogy mit cselekszenek.

Déne történeti valami

A minisztertanács a cukor kilonkénti vámját 21.50 lejről 9 lejre szállította le

A porcukor kilóját 33 és a kockacukorét 35 lejre maximálják

Bukarest, december 19. Pénteken délután minisztertanács volt, amely végrendelete a hónapok óta húzódo cukorügylet. A minisztertanács jegyzőkönyve legelőször, hogy egyelőre háromhavi próbálóra a cukor behozatali vámját 21 lej 50 baniról lejre szállítja le, tekintettel arra, hogy a korábbi és a cukorkartell között folyó tárgyalások nem vezettek eredményre.

Kimondta a minisztertanács jegyzőkönyv azt is, hogy a cukor közszükségleti cikknek tekintendő és így az ármaximálás rá is vonatkozik. Egyelőre a porcukor kilóját 33 lejre, a kockacukor kilóját 35 lejre

Diavázat. mázolja

Kamatellenes vezérek, akik keresni akarnak a jelszavakon

Miért szed beiratkozási díjat a Kamatellenes Liga

Dicsőszentmárton, december 19.

A Kamatellenes Liga tevékenkedése némelyek számára, úgy látszik, jó üzletnek bizonyult, mert annak ellenére, hogy az újonnan megszavazott törvények után célkitűzése már idejüket multák, működési területét újabbban már Kisküküllőmegyére is kiterjesztette. A jogtalanságok és a kiuzsorázás elleni küzdelem mindig rokonszenves, ezáltal azonban, a jelek szerint, olyan természetű agitáció indult meg, amely a belügyminisztérium figyelmét is magára hívta. Szigorú parancs ment az összes csendőrsőkhöz, hogy tartanak házkutatást a Liga falusi elnökei és az izgató tartalmu röpiratokat kobozzák el.

A minisztérium utasítása nyomán beindított vizsgálat a kövekezőket állapította meg: A kisküküllőmegyei szervezet központi irodája Erzsébetvárosban van. Elnöke, Caus Gimbesan, volt törvényszéki jegyző és ügyvédbotjár. Gimbesan sorra járja a falvakat, kikeresi a legszegényebb és legeladósítottabb embert s azt kinevezi falusi alelnöknek. Közben nagyszámban osztogat román, magyar és németnyelvű, kézzel írt, vagy litográfált röpiratokat. A Liga tagja természetesen csak az lehet, aki a belépési nyilatkozat aláírásával egyidejűleg lefizet 20 lej felvételi díjat s aztán havonta pontosan fizeti az öt lej tagsági díjat is. A szervezés és az agitáció eredményére jellemző, hogy egy gyalakutai parasztagazda, akinél árverezni akartak, azzal állt elő a végrehajtónak, hogy ő az adósságát már kifizette: „Am platit la domnu Gimbesan”, — mondotta és felmutatta az öt lejre kiállított nyugtát.

Mire kell a beiratkozási és a tagsági díj a Ligának? A röpiratok erre is felvilágosítással szolgálnak. Kell a nyomtatványokra, a királyhoz küldendő memorandum megtervezésére, levelezésre, szervezésre, a megbízottak bukaresti utazásaira, a központi iroda lakhéire, annak fűtésére, s.b. Egy szóval: némelyeknek csakugyan tizlet ez a propaganda, mert állást és foglakozást biztosít nekik. Az is lehet, hogy távolabbi célkitűzése nincs

is. Lehet azonban, hogy van: kissé lázítóan és demagogoskodva, új politikai párt van születendően. Megszületéséhez a paraszt népből szívja a táplálékot. Nagyon indokolt, különösen a kisebbségi földmivesek részéről, a legmesszebbmenő óvatosság.

Beszélgelés Sebő Miklóssal, a budapesti rádió-stúdió híres énekesével

Brassó, december 19.

Ma délelőtt Brassóba érkezett Sebő Miklós, a budapesti Rádió stúdiójának kiváló és népszerű éneke. Éles, okos, kulturált arc, nem az a szokványos kövér, mint például a Tauberé. Az énekesekben is van egy új generáció: idős, nyugtalan, a jazz énekesei. (Bár Sebőre ez nem mindenben áll, hiszen a romantikus dal épügy terrénuma.) Fiatalemben, alig lehet túl a harmincon. Azzal kezdte, hogy most Aradról felhívta telefonon a budapesti lakását és a kutyáját kérte a telefonhoz. A kutya oda is ment és megismerte a gazdájának hangját. Elbeszélgettek. Sebő kedves, becéző szavaira, a kis kutyája fájdalmas, síró nyúszköléssel válaszolt és — amint aztán megért — két napig beteg volt utána: vágyott a gazdája után.

Sebő hallatlanul érdekes dolgokat mond el arról, hogy hogyan készül a gramofonfelvétel. Ő a berlini Odéon-gyárnak szerződött tagja, minden hat-nyolc hétben ki kell utaznia a német fővárosba. Az Odéon-gyár a Lindstrom-koncernhez tartozik, amelynek ezenkívül a Columbia, a Parlofon és Beka van a tulajdonában. Mindenféle telep Berlinben. A négy telep napi termelése százötvenezer darab gramofonlemez, amit ha egymásra raknak, magasabb, mint a kölni dóm. Hetezer munkás dolgozik napi három shiftben, miután a gépeket nem lehet leállítani, tekintve, hogy ez nagyon költséges. A gramofonlemezek tehát éjjel-nappal készülnek. Négy felvételi szoba van (Aufnahmestube), amelyekben szünet nélkül énekelnek vagy zenélnek: folynak a felvételek. Egy szezon folyamán a világ minden híres művészeivel lehet itt találkozni.

Görög, japán, kínai, finn, török, román, (Mascopol a leghíresebb), spanyol, hindu, — alig van nemzet, amelynek nyelvén gramofonlemez ne készülne.

Sebő Miklós ezekről beszél, magáról keveset mond, igazi művész, szerény. — Igaz, ennek a fiatal generációnak ez is a jellemzője: tárgyilagos. Berlinből nem is lehet másképpen visszajönni.

Bursuzól mégis mond egy adatot magáról: „Messe van a mesterulca” című dal, amelyet mindenki ismer, akinek csak rádiója vagy gramofonja van és amely Sebő Miklós által kreált „részeszám” — százhatszáz példányban forog a gramofonokon.

(b—y).

A fogak közötti hézagok

A melyek rossz illatú ételmaradékok lerakódó helyei, az egyenesen és célra szerkesztett, fogazati sőtíjű Chlorodont-fogkefével tisztíthatók a legjobban és Chlorodont-fogpéppel. A Chlorodont-fogpép használata még azáltal is különösen kellemes, hogy nem habzik szagot, módjára, hanem pompás borsmenta aromájával frissítőleg és fűdítőleg hat. Chlorodont-fogpép, egy tubus 32.— Lei és 20.— Lei. Chlorodont-fog kefé 42.— Lei, gyermekek számára 30.— Lei. Chlorodont-szájvíz, üvege 98.— Lei és 48.— Lei. Mind nütt kapható. Ezen hirdetés beküldése ellenében ingyenesen küld egy próbatubus Chlorodont-fogpépet a Chlorodont S. A. R. cég, Braşov, Ciocrae 2.

Ha utazni akar, miért fu kos Ön 100 felé, amikor egy utban

ARONSOHN

menetjegyjárodában

a főre megszerezheti ut.evelét, vizumot, vasuti jegyet, kedvezményeket, vásárlásos-ványokat, utleírásokat és valutat.

BIRI NÉNI SZAKÁCSKÖNYVE

Legújabb bővített kiadása, több száz kitűnő magyar konyhareceptet tartalmaz

Legjobb erdélyi magyar konyha.

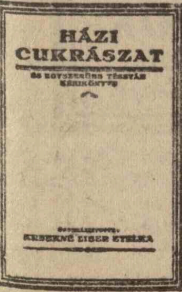
254 oldalas könyv ára, kötve 130 lej.

HÁZI CUKRÁSZAT

Elsőrangú téztáskönyv, többszáz recepttel. Világos és pontos utasítást nyújt az egyszerű tészták csuszától a legfinább torták, kretek és parfiák készítéséhez. Összeállította Krékéné Liber Etelka. Egyetlen háztartás sem nélkülözheti. Ára 50 lej. Kaphatók minden könyvkereskedésben

Brassói Lapok Könyvosztálya, Brassó.

Karácsonyi Vásár!

Vásároljon a B. L. hirdetőinél!

MINDENKI FIGYELMÉBE!

Ha jól, jól és olcsón akar vásárolni, úgy csakis

M. József
"CENTRAL"

Harisnya kötéi és férfidivat

áruházában, Erassó, Regele Carol 25, (v. Kapu-u.) szerezheti be szükségletét

Jóteknő intezmények nagy karácsonyi árkedvezményben részesülnek!

Óriási választék! Szolid kiszolgálás!

Vigyázzon a címre!

Sportbakkancsok, skycipők állandóan raktáron, kézi-munka

Dáner

BRASSÓ, Lensor 30

Egyedüli homorú korcsolya-fenőde és minden vágozszerző szakszerű fenése

SCHÖNAUER H.

Brassó, Hirsch-utca 17.

Ajándékozzon karácsonyra szép és olcsó kézimunkát. — Beszerezhető

Mitzi & Anny Bonfert-nél
Mihail Weiss 6.

Mert Bolonyában van az nálam, mint a központi üzlet, minden sokkal olcsóbb nálam, mint a központi üzletekben.

Órák, ékszerek legolcsóbban

THIESS FRIGYESNÉL

Vasut-u. 25.

Prima SZVETTEREKET adunk már 98 LEJÉRT.

Kész ruha olcsón.

A. SOCI.

Hosszu-utca 34.

MOZIK RÉSZERE: Diapozitív lemezeket 80 lejért készítjük, legszébb kivitelben.

Fotó „MIMOZA”

Calea Victoriei 13.

(Kut-utca.)

CSAK RÖVID IDEIG! 6 lev. lap, 1 színes nagytás 120 Lei.

Fotó „MIMOZA”

Brasov, Calea Victoriei

(Kut-utca) 18.

A szakértő előnybe részesíti a

DEAL UL ZORILOR

borokat melyek kaphatók Brassó

Kut-utca (Calea Victoriei) 15. szám alatt.

Mert természetesen, változatosak és olcsók.

Teasütemény

nagy választékban legfinomabb minőségben vegyesen 1 Kg. Lei 90. Szaloncukorka egész triss 1 Kg. Lei 100—120. Gyümölcskenyér, ugyisint diós-mákos patkó 50.—Leitől feljebb

Flagner cukrászda

Kapu-utca 19

DERBY

Cipőáruház, Brassó, Kolostor-u. 23

Eredeti bécsi modeljeink megérkeztek!

Óriási választék!

Szenzációs árak!

Tekintse meg kirakatainkat!

Olcsó soson vásár!

Ritka alkalom!

1 pár Bata soson bársony gallérral drapp - Lei 149
1 pár Bata soson bársony gallérral fekete-barna Lei 159
1 pár Bata egész lak soson - Lei 250
1 pár női Bata fél lakcsizma - Lei 350
1 pár gyermek lakcsizma - Lei 150
Mindenféle cipőárak rendkívüli olcsó árakban lesznek eladva.

„CORSO” GUTH cipőüzlet
Brassó, Weiss Mihály-u. 11.

SKI

teljes, kötéssel készen felszerelve.

	amerikai bűk	német bűk
4—8 évig	Lej 450.—	Lej 500.—
8—12 évig	Lej 550.—	Lej 600.—
12—15 évig	Lej 650.—	Lej 750.—
Női	Lej 750.—	Lej 900.—
Férfi	Lej 850.—	Lej 1000.—

Ski-botok komplett tányérokkal, mogyoró
Lej 90—160-ig.

HERMANN GUST

fényképezet- és sportház

Brassó, Kolostor-utca i. szám.

Karácsonyi-perec

Karácsonyi-reies

Karácsonyi-kalács

Schmidt Vilmos

Brassó, Cal. Victoriei (Kut-u.) 9.

**Fehérnemű, harisnya, kötött-
áru ezen védjeggyel**

a legolcsóbb, mert a legjobb.

WEBER ROBERT

BRASSÓ KAPU UTCA 7

**Nagy
karácsonyi
vásár!**

BAHMÜLLER
Cipőáruházában

Hócipő

120

leitől felfelé.

Házi cipők

150

leitől felfelé

valamint első
rangú sport
utcai- és estélyi
cipők.

Mi a legjobb pénzbefektetés?

ékszer és óra vásárlás, ha

Fuhrmann János

regál veszt Brassó, St. Regele Carol (Kapu-utca) 4 sz

MINERVA könyv és papírkereskedés, Kolostor-u. 13. Eladási ára: min.

ten verseny. teljelműnek nagy kiállítás látékárakban. —

Kérem látogatásnak teg és megfogónak győződni

Praktikus karácsony. ajándék

a ZEISS-féle

PUNKTAL SZEMÜVEG

Both & Müller drassó, Weiss Mihály-u. 26.

KARACSONYI AJÁNDÉKOT

legolcsóbban vásárol

FRITZ RIETH-nél, Kapu-utca 8. szám

Órák, bronzok, arany és ezüst tárgyak. — Legjobb tőkebefektetés. — Napi áron veszek régi aranyat és ezüstöt

Csinos és praktikus ajándékok nagy választékban a

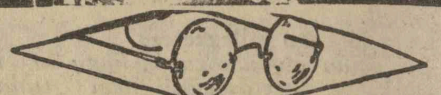
„KINDLEIN”

reg karácsonyi kiállításán kaphatók.

BRASSÓ, WEISS MIHÁLY-UTCA 26. szám alatt.

Ingés

Optikus és műszerész
javító műhely

átköltözött

BRASSÓ, HIRSCHER-UTCA 17.

PETRU PAVEL

Román király udvartartója és királyi Fenség herceg
Fridrich von Hohenzollern Sigmaringen szállója

áthelyezte üzletét

BRASSÓ KOLOSTOR UTCA 27 SZÁM ALÁ

Vasutas egyenruha és sapka nagy raktár.

**Fényképező gépek,
Manicür és Parfüm-kazetták,
Köln.vizek, stb.**

szép kivitelben és olcsó árban

Dück és Oyntzen

drogériában veszünk.

O. Friedelt

brassó Kolostor-u. 34. harisnya 100 leitől.

1932.

KARÁCSONYI

ZENEALBUMOK

Moravetz — Bárd ára 180 Lei

Nádor Album ára 180 Lei

Rozsavölgyi Alb. ára 180 Lei

Tartalmazzák a legújabb operettek dalait, táncdalokat, szomorú és vig magyar nótákat.

Kaphatók a

BRASSÓI LAPOK

KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Brassó, Kapu u. ca 56—58 'az udvarban'

A tettenért betörők fejsszével agyonvertek egy budapesti rendőrt

Az Angyalföld véres
éjszakája

Budapest, december 19.
Pénteken éjszaka az Angyalföld egyik
néptelen utcájában borzalmas gyilkosság
történt.

Ismeretlen tettesek baltával agyon-
ütötték Sinkó József 37 éves kerékpá-
ros rendőrt.

A gyilkosság a Pályi-utca 10 sz. háza
előtt történt, ahol egy Sárközi nevű em-
bernek van vegyeskereskedése. A keres-
kedőt éjjel felköltötte szolgálója, aki-
nek úgy rémlett, mintha az utcáról se-
gélykiáltásokat hallott volna. Sárkózt, a
mint kilépett a ház elé, borzalmas látvány
fogadta: a gyalogjárón ottfeküdt szétro-
ntott fejjel a szerencsétlen rendőr.

Tekintve azt, hogy az üzlet redőnyét
a rejtélyes támadók felfeszítették, a je-
lek arra mutatnak, hogy

a rendőr munkaközben lephette meg a
betörőket, akik baltával támadták rá
és a gyilkosság után nyomtalanul elme-
nekültek.

Sinkó valószínűleg harcra is kelhetett a
tettesekkel, mert mellette levő revolve-
réről egy golyó hiányzott. Kerékpárját a
szomszédos utcában találták meg.

A rendőrség széleskörű nyomozást in-
dított, hogy a rendőrgyilkos banditákat
kézrekerítse.

Veszélyben a jegyzők kisztienciája

Nem szabdalják szét a székely megyéket

Brassó tartományi székhely lesz. Az új
közigazgatási törvény meg-
változtatja Románia arculatát

Bukarest, december 19.

Az új közigazgatási törvényjavaslatot,
amelyeket Argeloiu pénz- és ide-
iglenes belügyminiszternek a pártvezé-
rek s Ottescu belügyi alminiszternek a
sajtó képviselői előtt tartott expozéja
alapján nagy általánosságban, vázlato-
san már ismertettünk, tegnap közel 140
oldalas kötet formájában kiosztották a
parlament tagjainak. Tudvalevőleg há-
rom javaslatról van szó: az első a helyi
közigazgatás új szervezetét, a községek,
városok, megyék és tartományok kor-
mányzati szerveit és ezek működését ál-
lapítja meg összesen 227 cikkelyben, a
második Bukarest főváros önálló kerü-
letté való újjászervezését foglalja magá-
ban, míg a harmadik a belügyminiszteri-
um átalakított szervezetét adja.

A három javaslat, mely az ország egész
közigazgatását gyökeresen megváltoztat-
ja, csupán a karácsonyi szünet után, sőt
valószínűleg csak a tavasz felé kerül tár-
gyalásra s azért osztották ki már most,
hogy a parlament tagjainak bőven legyen
idejük alapos áttanulmányozására. Va-
lóban, beható kritikai áttekintésükhöz,
különösen az első, a helyi igazgatásra
vonatkózó véve, jó néhány nap szüksé-
ges.

Ennélfogva persze ezúttal még mi is
arra szorítkozhatunk, hogy a hatalmas
munkából mindössze azokat a részeket
ragadjuk ki, amelyek iránt már eleve bi-
zonyos aggodalmak nyilvánultak meg a
magyar kisebbségi közvéleményben és a
közigazgatási tisztviselők egyes kategó-
riáinak, mint például a jegyzőknek a kö-
rükben. A javaslatok bírálatára csupán
később lehet módunkban kiterjeszkedni
s bizonyos, hogy úgy mi, mint a pártok
és a közélet szakértői soha kifogásolni-
valót fogunk bennük találni.

Az új tartományi beosztás

A helyi igazgatás újjászervezéséről
szóló nagy javaslat ismeretesen fenntart-
ja a tartományok rendszerét, de nem a
minisztérium-jellegű igazgatóságok szé-
les hatáskörével, hanem csak mint in-
spektorátusokat, amelyek összekötő ka-
pocs gyanánt szolgálnak a belügyminisz-
terium és megyék, illetőleg a törvényha-
tósági városok között. Ezeknek a tarto-
mányi felügyelőségeknek, ellentétben a
községekkel és megyékkel, nem lesz jogi
személyiségük. Szerepük általában az el-
lenőrzésben merül ki s kezdeményezési
és intézkedési joguk annyiban lesz, a
mennyiben erre speciális utasítást kap-
nak a minisztériumtól.

A nyáron, amikor a törvényjavaslat
még csak készülöben volt, olyan kijelen-
tések is elhangzottak az illetékesek ré-
széről, hogy az új tartományi beosztás so-
rán nem fognak számolni az egyes or-
szágrészeknek a történelem folyamán ki-
alakult, hagyományos határaival, hanem
a tíz új tartományi inspektorátus terüle-
tét tisztán az adminisztráció könnyebb-
ségének a szempontjából fogják megszab-
ni. Így aztán jogos aggodalmak merültek
fel amiatt, hogy talán ismét előérbe to-
lult az az időről-időre kísértő törekvés,
hogy Erdély egyes kisebbségi megyéit,
főleg a székely megyéket, összeházasít-
sák a regáli megyékkel.

Amint most a javaslatból kitűnik, még-
is tekintetbe vették a hagyományos terü-
leti határokat.

A tíz tartományból hármat alakítottak
Erdély területéből: a hetediket, nyolca-
dikát és kilencediket.

A hetedik tartomány székhelye Brassó
és a következő megyékből áll: Alsófe-
hér, Brassó, Csik, Fogaras, Udvarhely,
Szeben, Nagyküküllő, Kisküküllő és
Háromszék.

A nyolcadik tartomány székhelye Te-
mesvár és ezek a megyék alkotják: Arad
Bihar, Krassó, Szörény, Hunyad és Te-
mes-Torontál. A kilencedik tartomány-
nak Kolozsvár a székhelye és a követke-
ző megyék tartoznak hozzá: Kolozs, Sza-
mos, (érdekes, hogy ehelyett a javaslat-
ban tévesen Dics-megyét írtak.) Máramar-
os, Naszód, Szilágy, Szatmár és Torda.

A jegyzők ügye

Ezzel szemben a jegyzőknek az az ag-
godalma, hogy az új közigazgatási tör-
vény meg akarja fosztani őket a magán-
munkálataiktól, indokoltnak bizonyult.

Tényleg, a javaslat 103-ik cikkelye, a
mely a községi jegyzők teendőit és ha-
táskörét szögezi le, utolsó bekezdésében
szószert ezeket mondja:

„Elmozdítás terhe alatt tilos a jegyző-
nek jogi okmányokat szerkesztetni.”

Amitől tehát a jegyzői kar már ré-
gebben tart, bekövetkezett: az új kö-
zigazgatási törvény javaslata ugyanak-
kor, amikor a prefektus által kineve-
zendő állami tisztviselővé teszi őket, el-
veszi tőlük a magánmunkák jogát, amely
pedig szerzett joguknak tekinthető és a
mely nélkül megélhetésük rendkívül bi-
zonytalanná válik.

Ezzel egyidejűleg az említett cikkely
a jegyző nyakára rakja a falu minden
ügyének intézését, bár az adóbehajtás
keserves munkájától megszabadítja.

Kétségtelen, hogy a törvényjavaslatnak
ez a rendelkezése heves ellenállásra fog
találni nem csupán a közvetlenül érde-
kelt jegyzők részéről, hanem azoknak a
képviselőknek és szenátoroknak a részé-
ről is, akik a falu életét jól ismerik. Mert
ha a jegyzőt valóban eltávolítják a magán-
munkálataiktól, a falusi lakosság számára
szükséges leggyakoribb iratoknak a meg-
szerkesztésétől, ennek éppen a falu népe
látna elsősorban a kárát, mert hiszen
minden apró okmányért a városba kelle-
ne mennie, ami rengeteg fölösleges költ-
séggel terhelné meg.

Egyelőre csak ezt a két részletet emel-
tük ki hamarjában az új közigazgatási ja-
vaslatból, amelyek további ismertetésé-
re természetesen még többször visszaté-
rünk, rendkívüli fontosságú reformról lé-
vén szó.

Miért utazott el Sándor király Belgrádból

Páris, december hó 19.

A „Populaire” mai száma durván tá-
madja az ideérkezett Sándor jugoszláv
királyt. Országából történt elutazását
menekülésnek minősíti, mert a király —
ugymond — nem akart Belgrádban a
nevenapjára rendezett estélyen tisztjei-
vel találkozni, akiknél elvesztette nép-
szerűségét. A lap ajánlja, keresse az al-
kalmat hogy Alfonzzal találkozzék, a
kitől hasznos tanácsokat kaphat. Sándor
király állítólag azért jött Párisba, hogy
itt nagyobb kölcsönt vegyen fel, mert
rengeteg pénzbe kerülnek a külföldi
sajtó jó „lapvéleményei”.

2

SÉGTELEN,

hogy most a legjobb alkalmat
nyújtjuk ruhanemük bevásárlására

Karácsonyi elárusításunk

még hátralevő néhány napja alatt
legkedvezőbben eszközölheti be-
vásárlásait. — Elismert kitűnő
áruink azok olcsó árai közbeszéd
tárgyát képezik.

Mutatványárak:

Férfi télikabát	1000
Férfi télikabát, prémmel	1300
Férfi mikádó-kabát	500
Női kabát	800
Fiu kabát	700

Ugyanilyen olcsó árban vehet férfiöltönyt, fiu- és le-
ánykaruhát, női estélyi ruhát s minden egyéb kiegészítőt

Fibra

RUHANAGYARI HAZ

BRASSÓ

KAPU-UTCA 50. SZ. ALATT

BUKAREST

STRADA SELARI 3. SZÁM.

Fiókok: Arad, Temesvár, Marosvásárhely,
Kolozsvár, Nagyszeben, Medgyes, Petro-
zsény, Ploiest.

Argus reklám

Aktuális arcképek

1. KELLOG, a nevéről elnevezett bekezdés szerzője 75 éves. — 2. BINDSCHEDLER svájci, 3. COLYN holland és LAYTON angol, a reparációs konferencia delegátusai

A NAGYVÁRADI NYUGDIJASOK MOZGÓSITVA ÉRZIK MAGUKAT

Negulescu tábornok tárta föl a bihari nyugdíjasok és rokkantak kétségbeesett helyzetét — Törvénytelennek és embertelennek nyilvánította a nyugdíjasok gyűlése a kormány eljárását

Nagyvárad, december 19.

Az utcai demonstrációtól, hatósági közbelépésre, elálltak a nagyváradai és biharmegyei nyugdíjasok, de annál erőteljesebben, pártban és elszántabban nyilatkoztak meg a nyugdíjasok, hadirokkantak és özvegyek elkeseredése, azon az impozáns gyűlésen, amelyet tegnap a Katolikus Kör zsúfolásig megtelt hatalmas termében tartottak meg az állam mostoha gyermekei. A gyűlés tempóját Negulescu tábornok diktálta, aki katonás fegyverrel, de katonás elszántságra is buzdította a megjelent sok szerencsétlen, elhagyott, elcsúszott nyugdíjast, rokkantot és hadiözvegyet.

A gyűlés elnöke Dan Pompiliu nyugalmazott tanfelügyelő volt, aki hangsúlyozta, hogy a nyugdíjasok fegyveremhez szokott emberek, de a törvénytiszteletben a kormánynak kell előljárnia, már pedig a törvénnyel ellenkezik, hogy a nyugdíjasok évtizedeken át befizetett járulékait más célra használták föl.

A fegyverem van beszedelemben akkor, amikor a nyugdíjak nem fizetésével embertörvényeket katasztrófális helyzetbe sodortak. Több elkeseredett felszólalás után Negulescu tábornok tárta föl a bihari és nagyváradai nyugdíjasok és rokkantak helyzetét. Gondosan készítet, pontos statisztikát terjesztett a közgyűlés résztvevői elé, akik keserű kifakadásokkal kísérték a tábornok megdöbbentő adatait. Ezek szerint az állam még a múlt évről 794 670 lej, júliusról 683 000, augusztusról 1 028 000, szeptemberről 4 645 000, októbertől 7 500 000, novemberről 7 549 000 és december hónapért ugyancsak 7 549 000 lejtel tartozik Nagyvárad és a vármegye 2800 polgári nyugdíjasának.

A katonai nyugdíjasoknak augusztus óta havi 864 000 lej a nyugdíjkövetelésük. A legszomorúbb a tábornok statisztikájának az a része, amelyből kiderül, hogy Nagyváradon és a vármegyében a hadirokkantak, hadiárva és özvegyek még a társadalmi járandóságukat sem kapták meg teljesen és erről az évről is elmaradt hét és

félmillió ezek járandóságaiból.

Ma már, — mondta a generális, — negyvenkétmillió lejen fölül van a kiegyenlített nyugdíjak összege és ami a legfölképzettebb, a hadiárva, özvegyek és rokkantak kilenc hónap óta nem kapnak nyugdíjat. A tábornok által előterjesztett javaslatra egyhangúlag kimondta a nyugdíjasok gyűlése, hogy a nyugdíjasok kétségbeesett helyzetüket nem tűrik tovább és a határozat kimondása percétől mindannyian mozgósítva érzik magukat és így is maradnak, míg hozzá nem jutnak törvényes illetményeik teljességéhez.

A tábornok magyarul is tolmácsolat előterjesztését szinte extázissal lelkesedéssel fogadták el, majd kimondta a közgyűlés, hogy deputációt meneszt a prefektushoz és a pénzügyigazgatóhoz.

A küldöttség, amelyben egyaránt voltak románok és magyarok, nyomban fölkereste Gluka prefektust, akivel közölték, hogy a nyugdíjasok követelik összes elmaradt járandóságaiknak azonnal való kifizetését.

Gluka prefektus kijelentette, hogy azonnal jelentést tesz Jorga miniszterelnöknek és maga is kéri fogja a nagyváradai nyugdíjasok kiadásának teljesítését.

A pénzügyigazgatót is fölkereste a küldöttség, azt kérve, hogy a pénzügyigazgató sürgősen értesítse a pénzügyminisztert, hogy még a karácsonyi ünnepek előtt gondoskodjék a nagyváradai és bihari nyugdíjak kifizetéséről.

A pénzügyigazgató megígérte, hogy táviratilag tesz jelentést a pénzügyminiszternek. Igazat ad a nyugdíjasoknak, hogy nem hagyják föl a járandóságaik kifizetésének követelésével, de csak arra kéri őket, hogy nyugalmukat, fegyelmezettségüket ne veszítsék el. Amíg a küldöttség odajárt, a gyűlés tagjai tovább tanácskoztak és egyhangúlag elhatározták, hogy

ha a kormány keddig, a hó 22-éig nem utalja ki az elmaradt nyugdíjakat, vagy legalább is kilenc-tíz millió lejes részletekben szóló kifizetéséről nem gondoskodik, úgy

karácsony első napján, déli tizenkét órakor újabb gyűlést tartanak

Kimondta végül a közgyűlés, hogy ha az esetleg megteendő erősebb lépéseknek sem lenne fogantatja, úgy a nyugdíjasok, hadirokkantak és hadiözvegyek nevében a megalkotott bizottság

SÁNDOR JÓZSEF:

— A magántisztviselő törvény első sorban a kisebbségeket sújtja

Elvesztettük hadikölcsönkötvényeinket, koronapénzünket féláron váltották be, az agrárreform és lakásreform első sorban minket sújtottak

Lukarest, december 19.

A magántisztviselők áldozati adójáról szóló törvényjavaslat szenátusi tárgyalásán a magyar párt álláspontját Sándor József szenátor szögezte le. Nagyobb és erőteljesebb beszédben utasította vissza a törvényjavaslatot, bár elismerte, hogy az ország közgazdasági és pénzügyi bajai középpontja szükség van a bevételek fokozására.

Azonban — mondotta a harcos magyarpárti vezér — minden tiszteltem és nagyrabecsültem mellett, amit Argeloiannu pénzügyminiszterrel szemben érzek, ki kell jelentenem, hogy

a törvényjavaslat alkotmányellenes, bármit is mondott erről a tisztelt törvényhozó tanács

Egyetlen egy társadalmi osztályt sújt, holott az alkotmány ilyen megkülönböztetést nem ismer. És antidemokratikus is, mert a demokrácia teljes egyenlőséget biztosít mindenki számára...

A továbbiak során arra tér ki Sándor József, hogy a törvényjavaslat első sorban a kisebbségeket és első sorban a magyarokat sújtja.

Az állami, megyei és a városi hivatalokat tulzott mértékben foglalták el a többletségi. Ezt a kérdést a kormány nem is meri érinteni. A kisebbségi intellektuálisok tehát kényszerűen a szabad pályákon helyezkedtek el, sőt első sorban

a lukratív vállalatoknál.

Az 1918-iki évtől kezdve elvesztettük régi gazdasági és anyagi összeköttetésünket Magyarországgal.

Elvesztettük hadikölcsönkötvényeinket, koronapénzünket féláron váltották be, az agrárreform és a városi lakásreform első sorban minket érintettek.

Az elmúlt tizenhárom év óta főleg a kisebbségi iparosok és a kisebbségi kereskedelem, valamint a mi városi értelmiségünk fizette az adók és illetékek javarészt. Ez a politikai anyagi szempontból a kétségbeesés és a reménytelenség szélére jutott bennünket. Kifordított kereskedelemmel és iparral jöttünk át Romániához és ma mégis a munkanélküliek a mi sorainkból kerülnek ki...

Záradékol a híres jogász Bluntschli véleményét idézi Sándor József: „Jogállamban a kormányok még a pénzügyi válság idejében sem térhetnek át a kivételre adókra, különösen abban a formában, hogy azokkal a polgároknak csak valamelyik rétegét terheljék meg. Az ilyen adók jogtalanok, sértik az egész rendszert és igazságtalan elkedvettségükkel fel, amiért is egyetlen közgazdász sem helyeslehet azokat.”

Ezután Sándor József bejelenti, hogy pártja és saját maga nevében a javaslatot nem fogadhatja el és kéri a szenátust, hogy azt egyhangúlag utasítsa vissza.

Erdélyi Karácsonyi Vásár

Vásároljon a B. L. hirdetőnél!

Saját készítményű karácsonyi csokoládék, szaloncukorkák és egyéb emények vi zonteladásra is a legoleobbak a „GREGUS” cukrászdában DÉVA.

„HALLO” Földműves és öltöztető! A nemes prem állattenyésztés biztosa Önöknek a biztos ökebe fektetés a jövődelmező ezú roka envétése. Erdélyiöldni a Norvegiai Mona-Pel dyfarm deval floktelepen, Str. Emnescu 11, ahol az alla ok is megtekinthetők.

Un és női divatcukokban leszállított árak mellett nagy karácsonyi vásár a „Dolcsig” cégnél DÉVÁN.

Illatszerek, karácsonyi kazetták és választékban nagy karácsonyi áremelvény „Carmen” illatszertár V. Nagy, DÉVA.

Játékaruk a legolcsóbbak a „Corso Bazar”-ban DÉVA.

Hajszálakat hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja, felelősséggel a „Rádió” Artalmatlan, rögzötti hatás. A szert diszkrétan küldöm. Ára 350 lej. Hirsch Aladárné, kozmetikus, Turda, Str. Câmpului No. 7.

Karácsony öröme, legolcsóbban a „Centrala” parfümeriában veho, — TURDA. Piața Mihai Viteazu 45. Karácsonyi szerencse-csomagok L 30, 40, 50, 70, 100. Kölni viz liter 80 lejtől Parfüm-szörök Lei 06-tól.

RADIO TECHNICA ifj. Walter Tivadar Alba Julia Str. 5. Vándori 14.

Kaphatók: hálózati gépek 4000 lejtől, telespek gépek 2000 lejtől. Átalakítások, javítások legolcsóbban!! Rádió-alkatrészek, akkumulátorok és elemek legolcsóbban.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR RÁDIÓKBAN Philips, Standard, Telefunken, Saba, Lumophon, Emmig, Bécsi Minerva, stb. rádiók gyári áron, RÉSZLETFIZETÉSRE IS! Próbálja ki lakásán a készsülékeket, minden vételkötelezettség nélkül.

MINERVA R. T. RÁDIÓ-SZALÓN, vezető Hirschfeld Tibor, TURDA, Piața Mihai Viteazu 12., Stepper cukrászda felett.

Ha jól akar öltözkölni, keresse fel Pop nőiszalont. A legkényesebb izléseknek is kielégítést vállalja. Alba Julia, Str. Rosior 4. Posta mellett.

BON 20 százalékos értékig, dr. Erdélyinél, Parfümeria Ideal Targu-Mures. Nagy karácsonyi vásár!

Kérje mindenütt a közkedelt Albajulia önborolva pengét 5 Leiert Főlerakat Sala mon Mátyás ALBA JULIA

„HOTEL PENSION CENTRAL” IIMISOARA I. CLOYD-SOR. Legmodernebb kényelemmel berendezve, központi fűtés, hideg és meleg tolvóvíz hűt Telefon 83 Mersékelt árak!

Ürögyszerű — Nam Rhodod angulat-lámpák Iörákany — Mosha-ó Rendelésre: kívánt fazonban és zsinbe. — Egyedüli ké zítő: Soós Viktor, Telefon 45. Tg. Mures, P. ața Mărășești No. 2. — Telefon 45.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR! Gyári áron. csillár, fali-, éjjeli-szekrény- asztali lámpák, rádió, villanykörte 30 lej, naponta friss elem 11 lej, mindennemű szerelési anyag. Karácsonyi diszkréték. Minden időben szerelő áll rendelkezésre. Rádió- és accumulator javítás, töltés. Kölesón accumula or. Üzlet: Főter 44—46. (Bányai-palota). Lakás: Corsó-köz. REISZFEID Villany szerelési vállalat, TARGU-MURES Telefon: 166.

Petőfi összes költeményei egész vászonkötésben 65 lej. utánvétellel 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában

Dr. Dávid György Román nyelv tan és Gyakorló könyv legalkalmasabb a román nyelvnek magánul

anító nélkül való elcsajátítására A 200 oldal as könyv ára portómentesen fűzve 80 lej, kötve 100 lej Megrendelhető a BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

A Rész

1110 MIKES 'MRE

A DZIDÓ! A DZIDÓ!

Bukarest, december 19.

A középkor — olvastam s valom magam is — becsületesebb volt, min, mai társadalmunk.

A középkor nem hazudott, nem csalt és hamisított, nem kalkulált rut tendenciákkal és nem mérgezett tisztá kutakat, ha erkölcsi kérdésekről volt szó. A középkor lehetett felvilágosult és könyörtelen, de ezt nyíltan, vak meggyőződések és szenvedélyes hitek alapján cselekedte.

A középkor, észére a zsidókérdés az eretnokséget jelentette.

S miután az eretnekeket gyűlölte és kiirtandónak vélte, rettenetes harcot folytatott a zsidók ellen. De egyben a többi megtévelyedettek ellen is. Mindegy volt részére, hogy Mózes ivadékaikról, albigenekről, Husz követőiről vagy Kalvin tanítványairól van-e szó. Lelkiismereti kötelességének érezte a törítést s ha ez nem volt lehetséges, a kiméletlen tisztítást. Kezdte tehát tudós szerzetesek nyilvános prédikációival, melyeknek meghallgatása kötelező volt. Majd folytatta a hitvitákkal, melyek azt voltak hivatva bizonyítani a tévelygők előtt, hogy az igazi Messias, kit jósolnak minden kabbalák, bibliák, titkos iratok és hagyományok, a Megváltó személyében megérkezett már.

Most, 800 esztendőnek a távlatából nyugodtan megállapíthatjuk, hogy ezek a disputa pub icák eredménytelenül végződtek. Ámbár a korszakok vezető szellemei vívták meg a nagy eszmei tornát s a középkor társadalom legfényesebb dalmái és legragyogóbb urai ilték az elműki székben. Mint például a párisi disputánál 1240-ben a szép és okos Blanche királynő, akinek színe előtt a Megváltó szent ügyét a nagyobb nyomaték kedvéért Donin Miklós, a példátlanul eszes aposztata védelmezte két böcs rabbival szemben. Néhány esztendővel később Spanyolországban Ófelsége Yayne aragóniai király vezette a disputát, mely örökké emlékeztet marad, mivel Pablo Christiani, a dominikánus atya remekelt s szónoklatával oly félelmetes ellenfelet, mint amilyen Nachmanides volt, adott meg.

De miután a kötelező prédikációk és a hitviták eredménytelenül végződtek, mert az eretnekek továbbra is eretnekek maradtak s tévelygők nem hagyták fel a tévelygést, a középkor, melyet íaz fűtött, tovább ment egy lépéssel.

Egy óriási és borzalmas lépéssel. Mellyel szinte megsemmisítette ellenfeleit, de csaknem megsemmisítette önmagát is. Az elvakult vallási harcok vérmagát és lángtengerre változtatták Európát, ezázadokon keresztül lángolt a máglya és ropogott az egymással szembennállók fegyvere, szent háboruk milliónyi áldozatot követeltek, az ifjú anya aszott meléhez szor totta csecsemőjét: mielőtt éhenhalt volna s a dalia tetemét vicsorogva falta fel az országot árkában a ihogó ordas.

S az elkeseredett rontásnak ez ördögi azázadai után végül utat tört az eszme, a vallási egyenjoguság, a lelkiismereti szabadság, a türelem és megértés eszméje.

A középkor részére a zsidókérdéstől a reformációs küzdelmek végeig minden vallási, tehát mélyen lelkiismereti probléma volt.

Ezzel szemben a mi társadalmunk jellegzetes és az utóbbi hónapokban szinte példátlan dinamikával működő eszmearamlata, az antiszemitizmus ősforrásából, a középkorból csak a gyűlöletet és a dühöt merítette át, annak — téves vagy nem téves — eszményi alapja, a vallási meggyőződés nélkül. A lelkiismereti szabadság, mint jelszó, már győzedelmeske-

dett; korszakunk gyűlölségáramlata nem próbálkozik tehát hitvitákkal és lelki problémákkal, hanem nyers szemérmelenséggel átveszi a megmaradt csökevényt, a gyűlöletet anélkül, hogy azt komolyan indokolná és magyarázná.

Az álkereszténység az igazival szemben új devizát állított fel s ezt meglepő eredményességgel érvényesíti:

— Gyűöld felebarátodat, mint ahogy szereted tenmagadat!

Akarod hallani a gyűlölet apostolainak filozófiáját? Könnyű és érthető a bölcselműk, gondolkodnod sem kell rajta.

— Ki okozza azt, hogy nyomorogsz?

— A zsidó!

— Ki nem ad neked munkát?

— A zsidó!

— Ki éhezeti gyermekeidet s ki apasztja el asszonyod tejét?

— A zsidó!

— Ki színozza ki a nemzetet?

— A zsidó!

— Ki csinálja a válságot?

— A zsidó!

— Ki árul el? Ki veszi csecsemőd vé-

rét? Ki hozza az árvát? Ki akadályozza meg a gabonakivitelt? Ki küldi nyakadba a csendőrt? Ki szedi az adót? Ki az ur?

— A zsidó! A zsidó! A zsidó!

Ime, a Cuza-féle társadalomtudomány dióhéjban.

Megment téged attól, hogy töprengeni kelljen, mért fizetnek sok munkáért kevés bért vagy miért van az, hogy míg egyik milliókat keres, addig neked még jogod sincs munkához? Megment attól, hogy elgondolkozzál a társadalom intézményei felett, hogy miért rosszak s mi a baiuk? Megment attól, hogy sorod javítására komoly megfontolások után lelkes és öntudatos lépéseket tégy, mert elég, ha ütöd a zsidót. Ha antiszemitá vagy, nem szükséges kritizálnod, nem szükséges elégedetlennek lenned, nem szükséges javítanod, harcolnod, keresned, kutatnod, mert mindennek megvan a magyarázata:

A zsidó! A zsidó! A zsidó!

S ez a magyarázat oly kellemes, mert ha liberális vagy is, ha derék ember vagy is, ha együttérző felebarát vagy is, de a lelked mélyen mégis ott él valami kis bizonytalanság. Hiszen az ayard lehet tiszta és szabad, de az érzés nem halad az értelemmel, hanem kissé lassu, elmaradott, ódivatu. Eppen most olvastam egy kitting hasonlatot erről. Hogy a tanult ember világért sem hiszi el azt, hogy a halottak éjjélkor harangzóra kikelnek a sirjaikból. Dehogyan is hiszi.

De azért éjjélkor mégse menne ki a temetőbe.

Könnyű vallás a Cuza vallása, mert feloldoz a gondolkodás kötelezettsége alól s amellett ösztönökre hat, a legprimitívabb ösztönökre, melynek végnyulványai még az őserdei atavizmusokban rezegnek s azt diktálják, üsd, vágd, nem apád!

Hiszen zsidó!

Vagy ahogyan Cuza mondja:

— Dzidó!

Elfogulatlanul nem lehet azt mondan

ni, hogy nincs zsidóprobléma.

A zsidóság a testi és lelki gettó-számozottság hosszú századai után csak most kezd szabadabban lélegzeni. Az üldözöttség végtelen korszakai alatt eszméi és eugenetikai sajátosságokat fejlesztett ki, illetve őrzött meg s ezek elűtnok a mai egyéntől s a mai társadalomtól. A zsidó lelkiállapota éppen a mellőzöttség miatt gyakorta patológikus. S emellett évezredek óta elszorítva az őserjú földtől, a sárga arannyal való üzérkedés metafizikaiára kényszerült. Valami minimális

igazság van abban a parabolában, hogy míg az őspolgár így kiált:

— Vitam et sanguinem, sed avenam non!

addig a zsidó felbuzdulása így hangzik: — Avenam pro rege, sed vitum et sanguinem non!

Vagyis hogy a zsidó vér helyett inkább pénzzel (zabbal) adózik a hon és dinasztia oltárán.

Mondjuk s ismétljük, hogy az igazság ebben minimális. Mert a zsidó üzletes ugyan, de üzletes — ha arra kerül a sor — az ősnemes is. A profit kérdése nem felekezeti vagy faji kérdés.

Csak annyiban, amennyiben az ősmivelésektől előzőti zsidóság kénytelen volt a pénz kamatoztatásának útját válogatani.

Var tehát zsidókérdés, mint a középkor emlékeinek visszajáró lelke megmaradt hatása. De nincsen zsidókérdés, mint aktív működő társadalmi vagy gazdasági tényező, vagy mint biológiai probléma.

Zsidókérdés csak egyféleképpen képzelhető el, ama Cuza-féle elmélet alapján, melynek lényege az esszenciális ostobaság és a becstelen gyűlölet.

S ezért a mai zsidóprobléma, mint tudományos kérdés, egyszerűen a kulturáliság vagy kulturálatlanság kérdése.

Mint érzelmi ügy pedig zsidó-kérdés nem létezik.

Csak keresztény-kérdés.

A „Szeressed felebarátodat!” egyetemes parancsa idején már nem lehet a zsidók feladata az, hogy leküzdjék a legostobább gyűlölet durrogatásait.

Haypál Benőnek, a nagynevű budapesti református papnak egyik tanulmányában ezt olvasom:

— Az antiszemitizmusnak az elfogultság a termőföldje, a gyűlölet a magvető, a termés.

Alexander B rnat, a filozófus pedig, a zsidógyűlölettel kapcsolatban azt írja:

— Az elnyomás forrása a gonoszságnak, hazugságnak, bűnnek. igazságtalanságnak, mert az elnyomó kegyetlen, a törvényt arculütni, ezzel magának az igazságnak szent alapjait megrendíteni, és így önmaga alatt vágni a fát, így mentek tönkre a rómaiak az ő rabszolgáikon és a nemesek az ő előjogukon...

Aki a mai antiszemitizmus féltelen és képtelen munkáját e szempontokból nézi és értékeli, az a mai román parlamentnek a cuzizmust szinte nyíltan támogató, Cuza pedig nemzeti szónokká avató magatartását mélységes megdöbbenéssel ítélheti el.

Az a képviselőház, mely az emberi jogok egyenlőségének eszméi korszakában, a lelkiismereti szabadság idején derül a gyűlölet és népámitás apostolainak oratóri kókler-mutatványain, az a képviselőház nem a nemzetet képviseli, hanem önmagát.

Egy ilyen képviselőháztól a népi akarat magasrendű megnyilatkozása nem várható, egy ilyen képviselőház képtelen oly teljesítményre, mely az egyetemes társadalmi erkölcs jegyében álljon.

Egy ilyen képviselőház csak lefelé mehet. Mehet és ragadhat magával utjában mindent, mint a lavina.

Egy éjszötét lavina.

S nem lehet csudálni, hogy a mai parlament inficiált légkörében Popescu Mihály többségi képviselő, egyebekben Temisvárott az erkölcs tanára, 20 golyóval szavazott egyszerre. Ez a kamara a népakaratnak amúgyis hamisítványa

Popescu még e hamisítványt is hamisítani akarta.

Popescu ur az iskolában kétségtelenül a pozitív vallási rendszerek erkölcs tanára tanítja növendékeit. A kamarában azonban, melyet Cuza szelleme fertőzött meg, visszatér a pogány eudaimonisztikus etikához, mondván, hogy a legfőbb erkölcs az én javam.

Az én javam a kormány java.

Tehát csalog a kormány javára

Valaki, volt miniszter, felragta az urnát, melyben Popescu ur a hamisítást elkövette.

Mit tett erre a kamara?

Aki az urnát nemes felháborodásában, de kissé obscén mozdulattal felborította, azt fegyelmi bíróság elé küldötte.

Aki viszont hamisítani akart, még meg sem intették.

Vergőzős, ostoba, elfogult, gyűlölködő a légkörünk.

Kissé vissza kellene hozni a középkor, hogy ránk ripakodjon s elszégyeljük magunkat.

Anólia kitart a védővám mellett

London, december 19.

Németország és Anglia között teljesen negatív eredménnyel végződő diplomáciai tárgyalás történt, az angol védővámok bevezetése miatt. Minthogy az új angol vámrendszer rendkívül súlyosan érintette Németország külkereskedelmi mérlegét, a birodalmi kormány jegyzékben értesítette az angol kormányt arról, hogy a védővámrendszer megváltoztatásáról tárgyalni szeretne.

Anglia a német jegyzékre azonnal válaszolt, de a válasz minden udvariasság mellett is megerőssítést tartalmazott.

Az angol jegyzék kifejtette, hogy minden tárgyalást céllalannak lát, mert Anglia egyelőre szilárdan kitart a védővámok rendszere mellett.

Meg kell jegyeznünk, hogy az angol védővámok életbeléptetése a rendkívül súlyos helyzetben levő Németország ipara és kereskedelme számára valóban érzékeny csapást jelent, mert a német külkereskedelmi mérleg az angol piacok elvesztése miatt 150 millió aranyárka veszteséget jelent.

Francia csapatok kínai területen

London, december 19.

Nankingból érkező jelentések szerint Dél-Kína ama területeire, amely a francia érdekeltségű Indo-Kínával szomszédosak, francia csapatok nyomultak be. A kínai kormány a nankingi francia követészen azonnal jegyzéket nyújtott át és tiltakozva a határsértés ellen, követelte, hogy a francia csapatokat azonnal vonják ki a kínai területekről.

A japán-kínai konfliktus ügyében ismét új fordulat történt. Ninani tábornok, a lemondott tokiói kormány volt hadügyminisztere Mukdenbe utazott. A japán kormány Ninani tábornok útját azzal magyarázza meg, hogy jelenléte szükséges a kínai rablóbandák üldözése és lefegyverzése szempontjából. Kínában azonban biztosra veszik, hogy Japán most már a polgári közgazdaságot is át akarja venni Mukdenben és a volt hadügyminisztert ennek a munkának a keresztvivőjéé küldötte Mukdenbe.

Karácsonykor és azután
örömmel fog arra gondolni, hogy a Vestisnél vásárolt, mert a Vestisnél

- 1., legszebb választék áll rendelkezésére
- 2., minőségileg legjobbak áruai,
- 3., árai legolcsóbb gyári árai!

VESTIS

SZOVETNAGYARUHAZ
Brassó, Lensor 26

Tegye lakását otthonossá, jó

RÁDIÓ készülékekkel!

„NORA“ — „SEIBT“ — „LAUBPUNKT“

és minden jobb márkájú készülék kapható

Argus reklám.

Stern mérnök, Brassó, Weisz Mihály-u. 22.

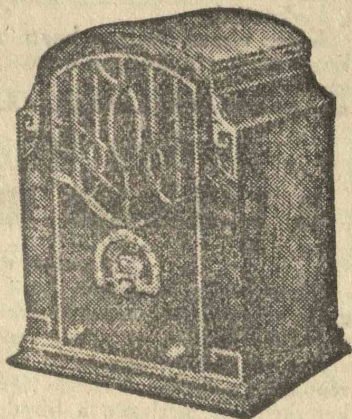

Argus reklám.

Transformer Corporation of America

hirdeti, hogy gyártmányainak
eladási vezérképviseletével megbizta

RADIOGLOBUS céget Bukarest, Calea Victoriei 39. II. emelet
és forgalomba hozza a legmodernebb tipust

CLARION

5 lámpás készülék, árnyékoltrácsu
lámpákkal, háromrácsoz vége ősi-
tővel és beépített elektrodinamikus
hangszóróval. Tökéletes selek-
tívítás, utólérhetetlen hangtisztaság

98% tiszta hang.

Amerikában a tisztasági versenyen I. díjjal kitüntetve, mert az egyedüli készülék, melynél
tudományosan 98%-os hangtisztaság lett megállapítva, a hivatalos versenyeken.

Az első amerikai készülék, mely fogja a hanghullámokat egészen 2000 méter hosszig.

Hogy a közönséget egy kiváló készülékkel kiszolgálhassuk, a „Transformer Corporation of
America” gyárai a „Clarion” díjat nyert készülék forgalomba hozására igen elfogadható árat állapított
meg. Ugye hogy a „Clarion”

rekordot tart úgy árban, mint kivitelben ebben a kategóriában.

Ára lámpákkal, elektrodinamikus
hangszóróval együtt Lei 13.500.-

Transformer Corporation of America

Vezérképviselet: **RADIOGLOBUS** Bukarest, Calea Victoriei 39. II. emelet.

HALLÓ, ITT RÁDIO B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor

Hölgyeim és Uraim, rádióriporterünk, a hor-
dozható mikrofónnal helyszíni közvetítést ad
ezzel a címmel: „Epizód az ember és a gép
harcából.”

Halló, halló, halló! Kedves Hallgatóim,
nem tudom, hangom tisztán hallható-e a zür-
gavar közepette. T. i. egyik székelő városunk-
ban vagyok, a heti-piacon. Innen pedig a
hangok nem igen szoktak eljutni a fülekhez.
Legalább is, az illetékes fülekhez.

Itt állok a mikrofónnal a piac közepén,
a szikrázó téli levegőben. Rengeteg fa, re-
ménytelenül rengeteg fa vár eladásra.

És előttem áll, farkasszemem nézve, e napok
két legnagyobb ellensége, egy favágó-ember
és egy favágó-gép.

Várják a casus bellit: azt a fát vásárló il-
letőt, ki még meg teheti azt, hogy a saját
maga vágya fel a fáját, hanem felvágassa.
Vagy az erre a célra konstruált géppel, vagy
az ebből a munkából tengődő emberrel. Ez
attól függ, hogy ki adja alább. A gép ok, az
ember okozat.

A favágó-ember amolyan városba szakadt
székely. Középkorú. Condra zekében van,
pantalóban és gummi-bocskorban. A város
a zekéje felső zsebéből üti ki fejét, egy dur-
ván hegyezett ceruza alakjában! Vékony nyá-
kán valami vörös rongy, álla borostás, kezét
be vannak dugva kabátja ujjába, orra lila
s bal alsóajkán egy kialudt cigarettavég fi-
tyeg. Karjára fel van huzva a fűrészfűrés és mel-
lé van akasztva a fejsze. Néha ki-kiköp, alig
mozdítva meg a száját. Topog a hóban és e
pillanatban inkább érdeklődéssel, mint gyűlö-
lettel nézi a gépet.

A gép köpcös, tömzsi jószág. Zöldes-barna
testére csak egy olajas rongy van dobva.
Szegénynek, úgy látszik, már neki sem jut
többre. Azért mozdulatlanságában sok órá-
zat és valami ingerlő helykeség van. Vona ci-
garettázik, ellenben néha csöpög valami a
hasából. Ilyenkor odahajlik a gép egyik két-
lábú alkatrészre, valamit töröl, valamit csa-
var, majd megpakarva fejét, elkáromkodja
magát. Innen lehet megtudni, hogy: ember.
A gép izmos testét kellett a Napnak, de
szeme sarkából, inkább sajnálkozva, mint

gyűlölettel, figyeli az embert...

Kedves Hallgatóim, talán interjuzvoljuk
meg a hadakozó feleket. És reméljük, a Gép
nem sértődik meg, ha előbb az embertől kér-
dezzünk egyet-mást.

- Adjonisten bátyám.
- Segíjje uram.
- Volt-e ma munkája?
- Még tegnap se.
- Mit kap egy szekér fa felvágásáért?
- Mikor mennyit. Csak fűrésszel huszon-
öt-harminc le, ha hasítok s el és rakom —
negyven-ötven. S van egy naccsága, ki éccé-
maccé ad egy tángyér levest.
- Mennyit keres egy nap?
- Ha van munka s jól húzom, harminc
léjt. Most hamar bésteledik.
- S arra a harminc lejre hányan vannak?
- Az asszon, három gyermek, két leánka,
az asszon annya s én. A mennyi? Éccé négy,
megint kettő s esmént kettő: a nyóc. S az
asszon megint állapotos.
- Hát ez elég sok.
- Az Isten aggya, az Isten elfarcsa.
- Egészsgesek?
- Szegény ember gyermeke nem hal meg.
- S ha ma nem keres semmit, holnap mit
esznek?
- Van még egy vékányi pityóka.
- S mivel fűtenek?
- Hát a nálunk úgy van uram, egymástól
melegszenek.

Kedves Hallgatóim, próbáljuk meg most
talán a Gépet szólásra bírni.

- Jónapot... jónapot... Ha szabadna...
- Miért ne, kérem? Mit óhajt? Van fája
felvágni való? Ölibe olesőbb, az udvarra nem
állok be, ha harminc centinél rövidebbre kell
vágni, tizenöt százalék felár. Hja, drága az
élet, uram. Alig jut a mindennapi benzín-
re... S az a rémséges benzín-adó. Mondja:
nem tudja, mikor kap már defektet ez a kor-
mány?

- Pszt!... Mindég favágással tetszett fog-
tálkozni?
- Fenéket! Hát nem látja rajtam? Autó-
motor voltam én kérem valahol! Szegény-
nyokat röpittem én valamikor a págyaik
után! Egyszer aztán az egyik szépasszony
elérte págyait és a férje belénk ugott. Előbb
a szépasszonyba. Engem a hasamon ért a ru-
gás. Azóta csöpögök.

- És mégis, hogy méltóztatott idáig jutni,
hogy most saját kezével kénytelen megkeres-
ni a mindennapit...?
- Hogyan? Hát leéptettek. A férjet még
előttem az ügyességre, mert a kasszába is

belerugott, aztán bevonultam pihenni egy ga-
rázsba.

- És?
- És hát elővereztek. Aztán mindig le-
jebb... lejjebb. Nézze, hogy nézek ki. Csöpö-
gök és fázom. Néha még a rokonaim küldnek
egy-két hétre való olajat, de különben, kü-
lönben mindjárt ott tartok, ahol az embe-
rek...

- Köszönöm.
- Kedves Hallgatóim, most látom, amint egy
barna télkabátos ur megvett egy szekér fát
és most errefelé tartanak. Az ember és a gép
már harcban állba fejlődtek, minden jel arra
vall, hogy rövidesen ütközetre kerül a sor.
Ahá... az ember közeledik a szekérhez...
A gép ugrásra készen áll... Most... most...
kezdődik... amennyire csak lehet... életem
kockáztatásával is... közel viszem a mikro-
fónt... itt vagyunk.

- És összezsaptak az ember és a gép.
- A géppel uram annyi fűrészmotort tesz,
hogy a géppel egy napig is fűthetne... Harminc-
ötbe elvállalom s el is rakom.
- Bah! Hogy én, a gép, sokat pazarlok
a vágással? Marhaság. Ilyent is csak egy
ember mondhat. Én uram, tíz perc alatt meg
vagyok, engem nem kell sajnálni, hogy egész
nap ebben a kutya hidegben dűrszölöm a
fát és... és el is rakom harminckettőbe!
- Harminc uram, harminc... Ha kell,
vizet is hordok a konyhára... Hat gyerme-
kem van...

— Ez jól Istenemre jól Na és ha kegyel-
nek hat gyermeke van? Nekem nem csöpög
a hasam... Legyen huszonnyolc.

- Legyen huszonöt, de már elrakni is
azért, nem volna istenes dolog. Nagy szekér-
fa, uram... s hat gyermek...

- Hát én el is rakom, öregem. Elrakom s
az egész tíz perc.

Kedves Hallgatóim. Az ütközet színhelye
eltolódott, amit mikrofónnal követni nem
tudok.

De látom, hogy az ember már nem bír-
ja... Mind jobban lemarad... Most meg-
áll... megáll... és leköpi a gépet.

Mindegy: győzött a gép.

Hogy is mondjam: Kronoszt letfálták a
fiai.

Brüning megy a lesze- relési Konferenciára

Berlin, december hó 19.

A német birodalmi kormány hivatalo-
san is bejelentette a Népszövetség fölít-
karságánál, hogy a februárra összehívott
általános leszerelési konferencián Né-
metországot Brüning kancellár és Gröner
hadügyminiszter fogja képviselni.

Minden ember annyit ér, ahány nyelvet tud!

FRANCIA NYELVKÖNYV, kulcsal és ige-
ragozási táblával. Írták: Dr. Hegedűs és
dr. Latzkó. Ára kötve 163.- lej.
ANGOL NYELVTAN, kulcsal együtt. Írta:
dr. Latzkó H. Ára köve 163.- lej.
NÉMET NYELVTAN. Írta: Altai R. Kezdők-
nek kulcsal. Kezdőknek I. rész 163.- lej.
Haladóknak II. rész 238.- lej.
OLASZ NYELVKÖNYV, kulcsal. Írta: dr.
Honti R. Ára köve 163.- lej.
Fenti könyvek a kiejtés megjelölésével, ma-
gántanulásra igen alkalmasak

Kaphatók és postán utánvétellel szállítva

Brassói Lapok Könyvosztálya, Brassó.

Schidlófi dr.: „1000” szé-
gyakorlati módszere világnyelveknek magán-
uton való tanulására. Szakértői véleménye
szerint Schidlófi dr. módszere a magántanu-
lást teljesen új mederbe terelte. Kapható:
Német nyelvtan, vászonkötésben 204.- L
Francia nyelvtan „ 204.- L
Angol nyelvtan „ 204.- L
Olasz nyelvtan „ 272.- L
Spanyol nyelvtan „ 272.- L

Bukaresti Karácsonyi vásár

Vásároljon a B. L. hirdetőinél!

»TOMIS MOZGÓ« BUKAREST

Csodáiták meg a 2 szép ün-
napi filmet:

Varieté a piros macskához

VEREBES ERNŐ-vel decem-
ber 25, 26 és 27-én

Danion

FRITZ KÖRTNER-el decem-
ber 28, 29 és 30-án

Modern terem, meleg, díltalan
ruhafár.

Célszerű, szép és olcsó tár-
gyak, fehérneműk, aján-
dékak alkalmas

„Bazár“

a volt Magazin Universal,
szemben a postával.

Gospodăria Vieneză

BUKAREST

Mihai Voda 9

(Szemben a posta vármal.)
Bukarest legolcsóbb áru-
háza, háztartási cikkek-
ben, kristályok, figurák,
ajándéktárgyak, stb.
Egy kísérlet meggyőző.

Szép és olcsó ajándékok

mint

Fülbevalót,
gyűrűt,

melltűt,

karkötőt,

cigarettafarcát

vegyenek

SCHEIN-

nál, Bukarest, Calea
Victoriei 22.

Veszek régi ékszereket!

A menyasszonyi csokrok,

melyet őfelsége Iléana
hercegnő részére készíte-
tünk, igazolja virágaink
utólérhetetlen sikkjét, me-
lyek ragyogásuk és tündé-
ségük által önt is bámu-
latba fogják ejteni.

Rieder

A királyi palota virágker-
tészetének volt tisztója.

BUKAREST,
Str. Bis. Enei 7. (Architek-
tura palota sarkán)

Figyelem!

Stăna Regală

BUKAREST, STR. CAROL 23.

Az ünnepek alkalmából leszállította híres specialitá-
sainak az árát!

Schweitzer de Wa'ra Dornei Kgr. 90 Lei

Garantált valódi méz Kgr. 50 Lei

Raktáron triss extrahált csemegeval olvasztott vaj ga-
rantált minőség, finom sajtarmék és az összes tejtér-
sialitások. — RENDKÍVÜ. LESZÁLLÍTOTT ÁRAK

Nagyhatású ajándékok

és mégis olcsón vásárolhat-
nak közvetlenül az első for-
rásnál. Nagy különlegesség
valódi ezüst és ezüstözött
evőeszközökben.

Argentaria Pforzheim

hírneves gyári lerakatában,
BUKAREST, Str. Colței 6.

Megbízható áruház.

Román ktr.

Udv. szállító

Nagy fizetési kedvezmények
evőeszköz-készítők és vitri-
nek-nél.

Brassóban: Kiállítás „Doi-
na” üzletben, Weisz Mihály-
utca 11. sz. a.

Fogyasszanak bort
csakis

Dealul Zorilor

pincéből

Főrtár BUKAREST,
Bul. Lascar Catargiu 28.

Fiokok a főváros minden
negyedében

Brassóban:

IULIU NECULESCU
üzletében

Calea Victoriei 15. (Kut-u)

A karácsonyi és újévi ün-
nepek alkalmából vásárol-
ják csak

G. WIENERT

cukrászda készítményeit.

Bukarest, V. Str. Moșilor
20. Fiokok: Str. Colței 5.
Str. Carol 58.

Magyar kiszolgálás!

Telefon 328/23

A hajfestékek királya az

„Instantanée“

15 perc alatt az ezzel át-
ított haj kifogástalan
szint kap.

Kapható az összes drogé-
riákban és

Barasch

fordrás-üzletében

Strada Regală 9.

Ugyanott bálí jelmezek
kikölcsönözhetnek.

VLAD & Co. R. T. KOLOZSVÁR

BUKAREST, FIOK STR. HALELOR 5.

Nagy áreszállítások az ünnepek alkalmából:

Tejszínhab Lei 64.—

Préselt csemege-vaj 88.—

Svájci kövér sajt 84.—

Olvasztott tehén-vaj kalácsnak „ 90.—

Préselt sonka kifőzve 120.—

Valamint az összes hentesárak és finom sajtok
leszállított árak mellett

Ajándék

Órák, valódi ékszerek, szép tárgyak, emlékek, stb.
Minden csemege-nek megfelelő nagy ár-
leszállítással kapható csakis

„LA PAX“-nál Bukarest, Calea Grivitei 107.

Hasznos és olcsó ünnepi ajándékok:

Crepe de Chine tiszta selyem kiváló Lei 125

minőségű Lei 210

Voile Georgette tiszta selyem kiváló Lei 59

minőség Lei 1050

Tweed ajándékos cikk szoknya-nak

Estélyi szoknyák Crepe de Chine-
ből eredeti modellek

a Bon Marché-nél,

Bukarest, Str. Lipscani 72 — Megbízható üzlet.

SI. PODSUDEK, Cernăuți

ROMÁN KIRALYI

UDVARI SZALLITO

Állandóan nagy választék finom hentesáruban. —
Sonka, szalámi, valamint söréshaj, vajolt baromfi
és válogatott sajtjuk stb. stb.

Meggyőződésükre keressék fel fióküzletét

Bukarest, Calea Grivitei 123. sz. alatt

Olcsón vásárolhat karácsonyi ajándékok

Frații Roller

csődítomég eladásánál,

Bukarest, Str. Carol 40.

Fűszerárak az ünnepekre:

Cukor dobozban, 5x1 kgr. Lei 190.—

Rio tea l. 64.—

Liszt, Lux csomagolva 5x1 38.—

Rizs glaze, nagyszemű, kgr. 17.—

Rizs török 13.—

Olaj, salátának 26.—

Ételolaj 16.—

Ételolaj, francia, üvegje 1x1 80.—

Ételolaj Sassó bód. 1x1 102.—

Ételolaj Puget, bód. 1x1 110.—

Ételolaj Garnier, bód. 5x1 460.—

Sardella, Róbert, kis doboz 6.—

Sardella, Róbert, nagy doboz 23.—

Mosószippan 8.—

Szippan Marsília, valódi, 10. drb. 47.—

Mosó-szóda, kgr. 450

A megrendelések hazaszállíttatnak.

Előzékeny kiszolgálás.

Frații Stavropol,

Bukarest, Str. Sepcari 14

Telef 323., 50.

Karácsonyi ajándékok

függönyök, ágylakarók, kézimunkák,
névjegylárók, monlított párnák, go-
belin képek, anyagok stb. stb. verseny-
képes áron kaphatók

Weisz & Comp.

R. T. áruházában

BUKAREST,

Str. Doamnei No. 4 és Calea Victoriei No. 85

Rendelések elfogadtnak és előnyomá-
sok készítettnek.

A szent ünnepek alkalmából

Puloverek, mellények, kabátok,
kosztümök

a legfinomabb külföldi gyapjúból, a legutolsó
divatlapok szerinti exclusiv modellekben.

Szükségletét legelőnyösebben beszerezheti az

„APOLDA“

legjobban felszerelt

költőárú gyárában

Gyár:

Bukarest, Piata Buzesti 45. emelet

Fiók: Calea Victoriei 26.

Különlegességek férfi sálokban.

St. Louis-i

kristályok kiárusítása

„GOSPODINA“

nagy áruházban

Bukarest, Str. Cămpineanu No. 20.

Kancsók, poharak, virágvázák stb.

Teljes nagy választék és legolcsóbb árak
mellett: asztali készletek, evőeszközök és min-
denféle konyhafelszerelési cikkek.

Látogassanak meg

vételkötelezettség nélkül,

„GABAY“ ÁRUHÁZA

szemben a Sft. Nlae Selari templommal, elad:

Gyapju szöveteket, 140 cm. széles Lei 119.—

Crep de Chine, kiváló színek 118.—

Voil Georgette, kiváló 198.—

Toil tarare, kiváló 33.—

Gazdag választék divatáruban, női kalapok-
ban, fűzőkben, kizitáskák, nyakékek és ha-
risnya áruban, olcsó árak mellett

Nagy kiállítás ajándéknak alkalmas játék-
áruban.

DECEMBER 21

* MA, SZOMBATON: SZÉKELY IRODALMI EST. Hat kiváló székely író ma este 9 órakor személyesen mutatkozik be Önnek.

* Irodalmi termékek legjavát, mely még nyomatásban soha meg nem jelent, — olgyassák fel Önnek.

* Ezt a rendkívüli irodalmi eseményt még azzal is fűszerezik, hogy humoros formában egymást konferálják be, előadásaik előtt.

* Megfog lepődni, hogy Nagy Karola, a B. L. kitűnő riporternője, milyen drámai erővel adja elő a magyar költészet legkiválóbb termékeit.

* Weisz Ilonát, az európai hírt zongoraművésznőt már ismeri a közönség, — ma este ő is megjelenik a pódiumon s gyönyörű játékaival feledhetetlen percek fog szerezni.

* Még van ideje. Az előadás a Honterus-színházban este 9 órakor kezdődik. A jegyek árai 25—100 lej.

— A BRASSÓMEGYEI NYUGDIJASOK FIGYELMÉBE. Reinisch János volt városi főkapitány, a brassómegyei Nyugdíjgyűlés elnöke, a következő felhívás közlésére kérte lapunkat: Felhívom nyugdíjastársaimat, hogy a január elsején kötelező bizonyítványok kiállítására céljából lakásomon, Egres-utca 14. szám alatt, e hó 25-éig, keddig, jelentkezni ne mulasszák el. Reinisch János elnök.

* 3 szenzációs műsort 1 pénzért lát ma a Modern Mozgóban. Elsőnek Varzaru őrnagy Bukarestben történt lefokozásáról készült filmet, azután Wiener Liebschaften hangulatos, bájos német filmoperettjét és Pat és Patachon hangosfilmjét a „Mesterlövészeket”, három műsort egy pénzért leszállított helyárrakkal játssza a brassói Modern Mozgó ma szombaton és vasárnap.

* SEBŐ MIKLÓS BRASSÓBAN. Nagy művészi eseményben lesz része a brassói közönségnek. Sebő Miklóst, a híres rádió- és gramofon-énekest, akit eddig csak a rádió és gramofonon hallhattunk, erdélyi turnéja során, szombat, vasárnap és hétfőn, személyesen hallgathatja Brassó zenekedvelő közönsége, amikor is a művész az „Astra” mozgó minden előadásának keretén belül, e három napon, személyesen éneklí legújabb slágereit. Sebő Miklós, a rádió kedvencének diadalutján, eddig Temesvár, Arad, Nagyvárad, Kolozsvár közönsége ünnepelte kedvencét és tombolva követelte az eddig csak rádióban és gramofonon hallott összes slágereit. (e)

HANGULAT

a címe annak a *Községi és Tsa* zenemű kiadó cégnek, havonként 16 oldalon megjelenő új zenei folyóiratnak.

A *Hangulat* kul urális vállalkozás, mert a zenében a legjobbat a legolcsóbban juttatja el a közönséghez.

A *Hangulat* a zeneirodalom újdonságait viszi el a zenekedvelő közönséghez.

A *Hangulat* 16 oldalon 8—10 teljes zeneszámot ad, mind a legkiválóbb bel- és külföldi zeneszerzők legújabb termékeit. A legolcsóbb az énekhangot is közli, minek következtében csaknem az összes számok hegedűn és zongorán is játszhatóak.

A *Hangulattal* egy egész hónapra való hangulatot visz az otthonába. Ára csak

30 LEI

póstán küldve 35.— Lei, a pénz előzetes be-
küldése mellett. Kapható a

Brassói Lapo Könyvnyomtatásában

SPORT

Nagyszabású téli programot do- pozott ki a Brassói Turista Egyesület téli sport szakosztálya

Brassó, december 19.

A három év óta működő és szép sikereket elért Brassói Turista Egyesület Téli sportszakosztálya, mely a város magyar szízeit tömörítette, az idei szezonban is nagy munkát vállalt. Terjesztetni kívánja a szízeit a brassói magyarság körében éppen úgy, mint a Székelyföldön s e cél érdekében előadásokat, tanfolyamokat, kirándulásokat és versenyeket rendez.

Az első tanfolyam már meg is kezdődött a kivilágított Póstaréter, a második óra e hó 22-én, kedden este lesz, melyre jelentkezni lehet vagy a helyszínen, vagy Bojér Sándor Kapu-utcai könyvkereskedésében. A tíz, ket-
tős órából álló teljes tanfolyam díja a BTE tagjainak 100 lej, nemtagoknak 160 lej. A második tanfolyam január havában kezdődik.

Az egyesület ugyancsak január hó folyamán a Nagykőhavasán is rendez sitanfolyamot. E tanfolyam látogatói ez alkalommal a nagykőhavasai turistaházakban rendkívüli kedvezményeket fognak élvezni, úgy, hogy a napi teljes ellátásuk (étkezés, lakás, fűtés, világi és kiszolgálás, stb.), aszerint, hogy a fatömegszállításban, vagy a turistaszállító szobáiban szállottak-e meg, napi 100—160 lej lesz.

A szakosztály tervbevette téli sikírúndulások rendezését is. Turaprogram: január 3-án Spi zberg, vezető Szabó Károly. 6-án Pojána—Rozsnyó, vezető Bartók György. 10-én Nagykőhavas—Predeal, vezető I. Szemlér Ferenc és Bartók Árpád. 17-én és 24-én kirándulás a nagykőhavasai háziversenyekre, 31-én és február 2-án a predealai országos versenyekre. Február 7-én a pojánai országos ugró és akadályversenyekre. 14-én Magura—Pestera—Törösvár, vezető Borsai Ödön és Samhammer Raymund. 21-én Bolnok, vezető Szabó Károly. 28-án Teszla—Csukás—Bratocsa, vezető Székely Géza. Március 6-án Keresztényhavas, vezető Szalay István. 26—28-án Bucsecs, vezető Szabó Károly és Singhoffer Géza. Tervbevette még: nagykirálykői, csik-szeredai, szentannatavi kirándulásokat is.

A háziversenyek időpontja a következő: január 17-én magashegyi futóverseny, 24-én akadály- és ugróverseny, mindegyik a Nagykőhavasán. Március hó egyik vasárnapján külön ugró- és lesiklóverseny.

A tavalyi nagysikerű csik-szeredai sitanfolyam (40 résztvevő!) megismétlése a székelyföldi propaganda egyik pontja. Január hó első felében vetített képes előadással kezdődik a tanfolyam és siversennel végződik.

A téli sportszakosztály kéri az egyesület összes szíró tagjait, hogy nyilvántartás céljából jelentkezzenek a fentemlített helyen vagy a szakosztály vezetőinél. A BTE az idén ugyanis szintén beirakozik az országos szövetségbe s így a tagok előreláthatóan megkapják az egyénienkénti 50 százalékos vasuti kedvezményt és résztvehetnek az országos bajnoki siversenyeken.

Második balkáni meccsüket is megnyerték a magyar „csikó”- válogatottak

Nis, december hó 19.

Athéni győzelmük után a csikó-válogatottak Nisben mérkőztek az ottani kerületi válogatott csapat ellen. A pártoskodó bíró ellenére a magyarok 5:2 (2:0) imponáló gólaránnyal győztek. A gólok közül Jakube és Kovács II. volt a leghatásosabb, míg Brunecker egy gólt rúgott. A magyar csapat harmadik mérkőzését vasár-

nap játssza Belgrádban.

— Jövő év júliusáig nem változtathatnak egyesületet a romániai football játékosok. Bukarestből jelentik: Az olasz játékos-rendszer bevezetésével kapcsolatban sportkörökben fantasztikus kombinációk indultak meg ismert nevű játékosokkal kapcsolatban, akikről a szál-longó hírek egyesületváltozást sugtattak. Hivatalos helyről most minden kombinációt megcáfolnak, azon kategórikus kijelentéssel, hogy annak ellenére, hogy az új játékos igazolási rendszert bevezetik, mégis egyetlen játékos sem cserélhet egyesületet a jövő év július haváig. — Ahogy a benfentesek és a hivatalos vélemények viszonyát ismerjük, azt hisszük, hogy mégis a felelőtlen híreknek van igaza, melyet csak leplez a hivatalos cáfolat.

† Holnap lesz a román atlétikai szövetség évi közgyűlése. Bukarestből jelentik: Az atlétikai szövetség holnap tartja évi közgyűlését az ONEF helyiségében. A tárgysorozaton a különböző referátumok szerepelnek. A közgyűlésen megválasztanak tíz szövetségi vezetőségi tagot is, akik a ligák további 12 delegátusával együtt választják a központi iroda vezetését.

† Az osztrák ligabajnokság állása. Bécsből jelentik: Az osztrák első ligában is befejeződtek az őszi küzdelmek, mely után a következő sorrend alakult ki a bajnoki tabellán: 1. Admira. 17 pont. 2. Vienna 17 pont. 3. Rapid 16 pont. 4. WAC 14 pont. 5. Ausztria 14 pont. 6. Wacker 13 pont. 7. BAC 12 pont. 8. WSC 9 pont. 9. Slovan 7 pont. 10. Cicholson 6 pont. 11. Hakoah 12 pont. WSC 5 pont. 12. FAC 3 pont.

† Magyar labdarúgó csapatok külföldi turája. Budapestről jelentik: A Hungaria labdarúgó csapata 14 emberrel pénteken utazott el karácsonyi turájára, a melynek első állomása vasárnap Zágráb lesz. A Hungaria december 25-én már Madridban játszik s erőt Madrid válogatottjaival méri össze, később pedig, ha a tárgyalások sikerrel végződnek, Spanyolország nagyobb városaiiban is szerepelni fog. Az Újpest csapata még nem indult el, mert az egyesület vezetősége nem döntött az olasz és német labdarúgó csapatoktól kapott ajánlatok felett.

† A bécsi WAC jéghekkicsapata Bukarestben. Bukarestből jelentik: Az osztrák jéghekkicsapata második helyén álló WAC együttese december 22-én és 23-án Bukarestben játszik a TCR jékpésségű együttese ellen.

Ingyen küldöm szőlőoltvány és gyümölcsfa árjegyzéket,

mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját érdekében ne vegyen addig oltványt vagy bármilyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa szőlőszeti útmutatómat! Cím:

I. Szűcs szőlőtelep, Diosig (Jud. Bihar) No. 32.

Alkalmas karácsonyi ajándékok

Függönyök, Asztal- és
ágytakarók Otománok,
Butorszövetek, Gradli,
Matracok, Paplanok.

SZÖNYEG-ES LINOLEUM RAKIAK
TELLMANN és WOCET
BRASSÓ — BUZA-SOR 8 SZÁM
SCHROLL-SIFONOK LERAKATA.

Karácsonyi tanácsadó

Ebben a krizissel teli évben is van karácsony és ha ajándékai szerények is lesznek, annál inkább gondos választással az igazit kell megvegye; természetesen csakis

„Trinaco-harisnyát és fehérneműt”

A legtökéletesebb gyártmány, szavatolt minőségben!

Kérem eszközölje idejében bevásárlásait, amíg az összes nagyságok és színek még raktáron vannak.

2 ÚJ MODELL

Allegro

Egy aparátusban egyesítve fenőkö és
lehuzóbőr. Feni egy és két oldalon a
pengéket.

Biztosítja a tökéletes beretváltozást.

Nikkelezve Lei 600
Oxidált Lei 400

Nagy tökéletesítés

A fenőköre és lehuzóbőre beállított
fenőtést (penge) villam gyorsan forog.
Kapható késfenő és más szakmabeli
üzletekben. Díjmentes prospektusokat
Küld a vezérképviselő: C. I. C.
Str. Emancipată 5, București

Foto amateurek karácsonyi, új évi
szükségleteiket csak „ANEXA LONÁ”
Brassó, Kapu-utca 53. (Koronával szem-
ben) szerezhetik be túlfizetés nélkül

Autóvásár!

H. Danek

BRASSÓ, HOSSZU UTCA 14 Tel. 656.

AUTÓ ALKALMI VÉTELEK	
Chewrolet Coupe 4 ajtó 6 Zyl.	65.000 Lei
Ford Coupe 4 ajtó	55.000 „
Fiat 301 Coupé 2 ajtó 40.000 „	
Chewrolet 6 Zyl. Luxus-Sport	85.000 „
Lancia Landa	100.000 „
Fiat 509	10.000 „
Fiat 509	45.000 „
Hotkiss	25.000 „
Chewrolet 4 Zyl.	30.000 „
Transport 3 kerekű	500 kg.
	85.000 „
Wanderer 4 Zyl. 2 ülés	15.000 „
Citroen 6 Zyl.	65.000 „
Ols Mobil 6 Zyl.	50.000 „
Megtekinthető Hosszu-utca 14.	

Jutányos, csukott kocsik herestetnek

KARÁCSONYI ÉS UJEVI VÁSÁR

IPSEN

cipőáruházában

a mai naptól — 1932. január hó 6-ig

GUMMI-CIPŐK ... 10%

HÁZI és BORCIPŐK 5%

ÁRENGEDMÉNNYEL!

BUKAREST. 11.15: Gyermekek negyedórása. 11.30: Szentbeszéd és templomi kánonok. Operaház zenekara. 15: Gramofon. 16: Mezőgazdasági előadás. 18: Zenekari hgv. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Zenekari hgv. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Lehár Ferenc: „Éva” c. operettje. — **BUDAPEST.** 10: Hírek, kozmetika. 10: Ref. istentisztelet a Kálvin-téri templomból. 12: R. kath. istentisztelet a Jézus Szíve-templomból. Utána: Az operaház zenekar. 15: Gramofon. 16: Mezőgazdasági előadás. 16.45: A Palestrina-kórus hgv. és a rádiószabadegyetem előadássorozata. 18: Helyszíni közvetítés egy magyar faluból. 19: Az 1. honv. gy. ezr. hgv. 20: Színműelőadás a stúdióból. 23.30: Fejes szalózenekar és cigányzene az Ostende kávéházból. Kalmár Pál közreműködésével. — **BÉCS.** 10: L. Moser orgona hgv., Bach D-moll preludium és fuga. 11.30: Irodalmi előadás. 12: A bécsi állatvédő egyesület karácsonyi ünnepe. 12.15: A bécsi szimfonikusok hgv. 14.15: A munkás zenegyletek citera-hgv. 16.30: Wacek-zenekar. 18.10: Mac Callum angol nyelvőrája. 18.30: A Schwartz-trió Beethoven hgv. 19.30: Walter Huber humoros előadása. 20.10: Lotte Lehmann hangversenye. 21: Josef Koller anekdotákat és vicceket mesél. 21.15: Leon Viktor: „Bécsi népek” c. zenés színdarabja. 23: Hírek. 23.15: Korngold-jazz, Hans Grünhut közreműködésével.

HÉTFŐ, DECEMBER 21.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Zenekari hgv. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Zenekari hgv. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Kamarazene. 21.30: Előadás. 21.45: Ének-hgv. 1. M. Reger: Waldeinsamkeit. 2. Mahler: Jancsi és Juliska. 3. Lenoir: Sprich mir von Liebe. 4. Chaminade: Liebesreigen. 5. Kiriak: Román zene. 6. Brailoiu: Román zene. 7. Joaquin Niu: El vitoz és Granadina. 22.15: Kamarazene. — **BUDAPEST.** 10.15: A rádió házikvartettje. 10.30: Időjelzés, hírek. 10.45: A hgv. folytatása. 13: Déli harangszó. 13.05: Gramofon. 17: Asszonyok órája. 18: Bartucz Lajos előadása. 18.30: Weidinger-szalózenekar. 19.40: Német nyelvoktatás. 20.10: Márkus Lili zongoraművész hgv., Chopin, Márkus, Liszt műveiből. 20.40: Felolvasás. 21: Az operaház zenekara. Bodó Erzs. közreműködésével. 1. Wagner: Tannhäuser. 2. Verdi: A Rigolettóból. 3. Mussorgszkij: Éjjel a hideg hegyek között. 4. Giordano: ARIA az Andree Chenier c. operából. 5. Buttykay Ákos: Salambo, szimfónia. 22.45: Sovánka. Nándor cigányzenekara. 23.20: Egy jávai cserkész-újságíró magyarországi tapasztalatai. — **BÉCS.** 12.30: Faltl-vonósnégyes. 13.40: Leo Blech vezényel (gramofon-hgv.). 14.10—15: Gramofon. 16.35: A klosterneburgi karácsonyi játék, gyermekek számára. 17: Karácsonyi népszokások a falvakban. 18: Nemes Aurél zenekarának délutáni hgv. 19.15: Találmány és szabadalom. 20.05: Mac Callum angol nyelvőrája. 20.45: Gaudriot-jazz, Astin Egen közreműködésével. 21.45: Guido Peters Beethoven-hangversenye. 22.10: Esti hírek. 22.45: A bécsi opera fuvózenekarának hgv. 23.25: Silving-Geiszler-zenekar.

KEDD, DECEMBER 22.

BUKAREST. 15: Gramofon. 18: Könnyű és román zene. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Könnyű és román zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Zenekari hgv. 21.50: Előadás. 21.45: Ének-hgv. 22.15: Zenekari hgv. — **BUDAPEST.** 10.15: Az 1. honv. gy.

H. G. WELLS

Nagy Világtörténete

Az élet és az emberiség történetének tükré

Ez a könyv az ember szempontjából a legérdekesebb olvasmány. Nem száraz adatok halmaza, harcok és történelmi cselekmények egyszerű felsorolása, hanem az emberiség története az őskortól a mai napig, a primitív embertől a civilizált emberig. Együttal azonban a gazdasági élet, a technika, a tudomány, az irodalom és a művészet története is. A könyv terjedelme csaknem 800 oldal. A szöveget értékes illusztrációk és grafikonok teszik szemléletessé.

Ara vászonkötésben **360 Lei**
füzve **260 Lei**

Vidék rendeléseknél 20 lej portó.
Megrendelhető a

Brassói Lapok
Könyvosztályából, Brassó.

ezz. zenekara. 10.50: Időjelzés, hírek. 10.45: A hgv. folytatása. 13: Déli harangszó. 13.05: Mándits-szalózenekar. 17: Gyermekóra. 18: Máthé E. előadása. 18.25: Radics Józsa cigányzenekara. 19.30: Francia nyelvoktatás. 20: Stranzky Aranka ének-hgv. 1. Verdi: ARIA az Alarcosbálból. 2. Mozart: ARIA a „Szókratész a szerályból” c. vígoperából. 3. Ábrányi Emil: Ave Mária. 4. Polgár: Dal. 5. Lehár: Dal a „Vig özeveg” című operettből. 20.30: Moly Tamás felolvasása. 21: Hangversenyközvetítés Bécsből. Utána: Kócz Antal cigányzenekara. — **BÉCS.** 12.30: Geiger-vonósnégyes. 13.40: Claudio Arrau hanglemezek. 14.10—15: Karácsonyi dalok gramofonon. 16.20: Elsa Sgalitzer (szoprán) és H. Zechner (zongora) hangversenye. 16.50: Állatok szerepe a babonában. 18: Amerikai zenekarok (gramofon-hgv.). 19.15: Karácsonyi népszokások. 20.05: Käthe Hye zenés tornaórája. 21. Bécsi operettek. Hgv. Maria Gerhardt (szoprán), Reidinger Lóthár és a Holzer-zenekar közreműködésével. 23.30: Esti hírek. 23.45: Jazz.

SZERDA, DECEMBER 23.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Zenekari hgv. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Zenekari hgv. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Hegedűszó. 1. Bach: Szonáta. 2. Beethoven: Román. 3. Wieniawsky: Mazurka. 21.30: Előadás. 21.45: Zongora-hgv. Schumann: Karnevál. — **BUDAPEST.** 10.15: Szalózenekari hgv. 10.30: Időjelzés, hírek. 10.45: A hgv. folytatása. 13: Déli harangszó. 13.05: Hgv. Marin Anna (ének) és Havas Anna (hegedű) közreműködésével. 16.30: Morse-tanfolyam. 17: A cserkész-szövetség előadása. 18: A miszsiósnővérek énekara. 19: Olasz nyelvoktatás. 19.30: Zenekari hgv.: Operettészettek. Verbóczy Ila közreműködésével. 20.45: Ybl E. előadása. 21.10: Sáray Elemér cigányzenekara. — **BÉCS.** 12.30: Csera-vonósnégyes. 13.40: Szigethy József hegedűvirtuóz hanglemezek. 14.10—15: Gramofon. 18: A gyermekbarátok énekarának hgv.: Karácsonyi dalok. 18.45: Oskar Jölly (bariton) karácsonyi dalokat énekel. 20.45: A bécsi szimfonikusok hgv. 21.45: Karácsonyi hangjáték. 22.45: Esti hírek. 23: Táncmuzsika.

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 24.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Zenekari hgv. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Zenekari hgv. 20: Karácsonyi elmélkedés. 21: Szimfonikus hgv. 1. Bach—Cui: Két korál. 2. Dragoi Sabina: Diverti siment. 3. P. Constantinescu: Karácsony. 4. Cuclin: Karácsony. 22.30: Felolvasás. 23.05: Karácsonyi dalok. — **BUDAPEST.** 10.15: Hgv. Gröber Sarolta, Lux József (ének) és Nánassy Erzsébet (zongora) hgv. 10.30: Időjelzés, hírek. 10.45: A hgv. folytatása. 13: Déli harangszó. 13.05: A rádió házikvartettje. 17: Karácsonyi hgv. az ifjúság számára. 18: Mezőgazdasági előadás. 18.30: Az operaház zenekarának hgv.: Székelyhidi Ferenc és Dohnányi Ernő közreműködésével. Színpadon: Tóth Tihám előadása. 20: Karácsonyi énekek gramofonon. Utána: Műsorzsláner. — **BÉCS.** 12.30: Brunner-vonósnégyes. 13.40: Nino Piccaluga hanglemezek. 14.10—15: Egyházi zene gramofonon. 16.25: Színműelőadás gyermekek számára. 18: Hummer-zenekar. 20: Helyszíni közvetítés a Franz Xaver Gruber zeneszerző síremlékénél tartott ünnepségről. 20.35: Híres művészek hanglemezei. 21.15: Karácsonyi történet. 21.40: Glória in excelsis. Hgv. a bécsi filharmonikusok, a Wiener Sängerknaben, a régi udvari zenekar közreműködésével. 22.30: Esti hírek. 22.45: Rómisch-zenekar. 24.40: A bécsi trombita-zenekar toronyzenéje. Utána: Óratűzés éjfélok.

PÉNTEK, DECEMBER 25.

BUKAREST. 10.15: Karácsonyi dalok. 11.30: Katonazene. 13: Gramofon. 18: Leon-jazz. 19: Szkecs. 19.25: Leon-jazz. 20: Elmélkedés. 21.30: Operaelőadás. — **BUDAPEST.** 9.20: Hírek. 10: Ref. istentisztelet. 11: R. kath. istentisztelet. 12.30: Evangélikus istentisztelet. Utána: Az operaház zenekara. A hgv. szünetében: Papp Jenő rádiókrónikája. 13.15: Gramofon. 17: Ifjúsági óra. 18: A Gudimel-énekar hgv. 18.45: Heigl L. előadása. 19: Egy óra könnyű zene. 20: Harsányi Zsolt előadása. 20.30: Kacsóh Pongrácz: „János vitéz” c. daljátéka az operaházból. Utána: Farkas Jenő cigányzenekara. — **BÉCS.** 11: Orgona-hgv. 11.30: Prédikáció. 12.05: A bécsi filharmonikusok hgv. 14.10—15: A Tautenhayn-kvartett színműzene hgv. 16.05: Wacek-zenekar. 18: Karácsony a világ minden táján. 18.30: A Sedlak—Winter-vonósnégyes kamarazene hgv. 20.30: Kálmán Imre: „Bajadér” c. operettje. 22.50: Esti hírek. 23.05: Krall-jazz, Emil Petroff közreműködésével.

SZOMBAT, DECEMBER 26.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Könnyű és román zene. 19: Hírek, időjelzés. 19.05: A hgv. folytatása. 20: Elmélkedés. 20.40: Gramofon. 21: Hugó v. Hoffmannsthal: „Jedermann” c. színműve. 23: Zenekari hgv. — **BUDAPEST.** 11: R. kath. istentisztelet a koronázási templomból. 12.10: Görög katolikus istentisztelet. 13.30: Az operaház zenekara. A hgv. szünetében: Márkus László előadása. 15.15: Operaáriák gramofonon, magyar művészek előadásában. 17: Gyermekek órája. 18: Nagy Izabella magyar nótákat énekel. Rácz Béla cigányzenekarának közreműködésével. 19.15: Megyery Ella előadása a római karácsonyról. 19.30: Berend-szalózenekar. 20.45: Operettelőadás. Utána: Bura Sándor cigányzenekara.

DÉCSEY ZOOLTÁN:

A SÍRÓ VÁROS

Pista a zsebébe nyult. Hopp, ez monogramos kendő. Szerencsére Kolumbánnak olyan kendője volt, amelynek nincs jegye.

A legény most kénes gyújtót dörzsölt a ködmőne száraz belsejéhez. Kékes láng lobbant fel.

A láng fényében látták, hogy a legény egy alakon térdel. Az áldozat keserveseket nyögött. Kopott öltönyű éjszakai vándor volt, a hátán óriási vászonzsák.

— No, csak csempész az Istenadta, — szuszogott megkönnyebbülten a legény. Nem finác és nem katona. Nehezebb dolog lett volna.

Visszaadta a kendőt Kolumbánnak.

— Erre már nem lesz szükség.

Feltápáskodott áldozatáról. Megfogta a gallérját és felhuzta a földről.

— No testvir, ne haragudy, de ennek már így kell megesnie. Most már pajtások vagyunk és jöhetsz velünk, ha arra igyekszel.

A csempész morgott egyet-kettőt, amíg feltápáskodott, de hát mit tehetett mást, ő is beállt a sorba.

Alig haladtak félkilométernyire, távoli kutyavonítás fogadta őket.

A csempész már tudta a járását és a legénnyel jobbfelé fordult le.

Temető széléhez értek. Hosszu sorban, nagy össze-visszában, helyezkedtek el egymás mellett a kis kőkeresztek.

A temetőn vitt át az útjuk. Kis patak folyt a sarkert közepén, egyenként ugriáltak át rajta.

— No, ifjuur, az ig áldja meg. Mi mán most visszafordulunk. Menjen csak tovább a cimborával, ő majd a falu szélén magára hagyja. Ez már magyar föld...

Kolumbán félrehuzta Pistát.

Kis csomagot vont ki kabátjának belső zsebéből és barátjának kezébe csuszattatta. — Hatszáz dollár van benne. Százat magammal viszek. A többit őrizd meg. Amig visszatérek. És köszönöm neked, a mit értem tétted.

Kezet szorítottak. A csempész és Kolumbán megindultak a temető irányából kifelé és pár lépés múlva alakjuk teljesen elveszett a sötétben.

Pista pedig visszafordult a legénnyel. Pitymallott, mire a Dudás portájára értek. Az öreg már ott igazgatta lovainak szerszámot.

— No, még egy kis gyomorerősítőt, öcsém. Azután indulunk.

Hat óra volt, amikor Pista halálos fáradtan ágyának dőlt. Délig tartott az alvása. Amikor az utcára sietett, első dolga volt, hogy átszaladjon a reggeli lapot. Kéthasábos cikket talált benne.

— Gyilkos támadás a ligetben. Az áldozatot súlyos fejszevel a kórházba szállították. A merénylet valószínűleg egy volt főhadnagy, aki a leszerelés után cínőtisztító lett és a ligetben volt a standja. A merénylet nyomtalanul eltűnt. Valószínűleg Magyarországra menekült.

A megbeszélés szerint a Bristolban ebédelni találkozott Dudás bácsival. Az öreg tempósan iszogatta három decijét és nagy buzgalommal böngészte az újságot. Amikor a kéthasábos cikket is elolvasta, a teríték mellé tette az újságlapot, ránézett Pistára, aztán nagy hangon jegyezte meg.

— Ejnye, már no, milyen furcsa dolgok is történnek ezen a világon...

Este harsány zeneszóval lampionos katonaság járta be a várost. A hivatalos épületekre kikerültek az új zászlók. A zenés takarodó százakat csalt ki az utcákra. Találgatták, hogy mi adott alkal-

mat a nagy ünnepségre. Aztán valahogy kitudódott és szájról-szájra járt a dolog, az elnök születésnapja holnap lesz, őt ünneplik.

A születésnap délutánjára esett az ünnepek parádés része. Ragyogó napstíteshen volt a felvonulás. Először a helyőrség defilírozott. Rossi tábornok előtt, azután végeláthatlan szekértábor vonult fel, lovas és ökrös szekerek egész raja. Mindegyik egy-egy történelmi képet mutatott be. Az egviken huszita harcosok forgatták csuklós buzogányukat, a másikon hörtöncellában ült a cseh szabadsághős és gránátos szegzett szuronyt a mellének. A harmadikon osztrák csendőrok között bilincsekben vergődött egy cseh parasztesalád. Mind, mind a cseh történelem egy-egy epizódját örökítették meg a szimbólus képek. A szlovák történelemnek csak egy szekér jutott, görnyedt hátú szlovák paraszt huzódott össze egy drabális magyar csendőr ostorcsapásai alatt...

Is amikor ez a szekér a színház épülete elé ért, a lépcsőkön álló közönségből egy éles hang sivitott fel.

— Nem igaz! Nem így volt! Testvérek voltunk...

A detektívek nyomban rajtaütöttek a kiabálón és már vitték is a rendőrségre. Nagy csoport kísérté, sokan fenyegetőleg rázták öklüket feléje, de voltak olyanok is, akik megéjenezték...

A rendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel az ügyről.

Személyi adatok.

Hudák János...

Hol született?

Breznóbányán...

Édesatyja?

Hudák Imre tanító...

Nemzetisége?

Mi otthon szlovákul is beszéltünk, de édesanyám magyar leány volt és engem magyarnak nevelt...

Künn az utcákon pedig frissen lüktetett a diadalmi mámorban tobzódó nacionalizmus. Büszkén ültek lovukon a sastollas szokolisták, összefogott kezekkel vonult az asszonyok lánc, fekete harinyás, fekete félcipős, piros pruszlikos nők, sok-sok színes szalag a hajukban... Fehér zászlók lobogtak, amelyeknek középebe piros kehely volt beszőve, idegen, soha nem hallott nótász töltötte meg a várost, amint körutjain végigvonult az ünneplő tömeg...

Zierer bácsival a sarki patika ablakából nézték a nagy cécót. Az öreg professzor szomorúan csóválgatta a fejét...

— Tanulhatnánk tőlük. Friss és élet-erős nép, kis közösség, amely tele van lüktető energiával és csak most kezdi kiélni önmagát... Képzeld el, öcsém, egy ilyen felvonulást Pesten. Lehetségesnek tartja?

Nem kapott választ, de azért tovább elmélkedett.

— Kiöregedtünk és mig ezek itt körülöttünk új nacionalizmus jegyében gyűjtik erőiket, mi megtagadjuk a multat és pacifista meg nemzetközi ideológiával légvárakat építünk, általános emberességről, nemzetközi szolidaritásról a nemzetek közti válaszfalak leomlásáról ábrándozunk. Ha nem rázza fel valami a nemzetet, Vörösmarty jóslata valóra válik. Ássák a sirt és mindnyájan eltemetkezhetünk benne...

— Mi történt velünk?... Hát nem lehet a porból újból a magasba emelkedni?... Nincs regeneráló erő, amely végrehajtja a csodát?...

Egy szerencsés számu Református Kórházsorsjegy a legkedvesebb karácsonyi és újévi ajándék! 100 lejért kapható tözsdékben, üzletekben és bizományosoknál. — **Főbizományos:** Tutsek Jenő Brassó, Weisz Mihály-u. 9 szám.

HUZÁS DECEMBER HÓ 22-ÉN
Kétszáz ezer lejes főnyereménnyel!

Utolsó huzás-1932. évi január 20. Főnyeremény **1,000.000 lej!**
Nyereményeket az erdélyi református egyházkerület pénztára azonnal és készpénzben fizeti ki. Vegyen, amig kapható, Református-Kórházsorsjegyet!

Megjelent!

Gyilkos karácsonyi száma

320 oldal

Vegye meg

20 lej.

Közgazdaság

AZ UTOLSÓ EGYENLET

Iria: Halász Sándor

Valljuk be — a tanár ur már úgy sem hallja — majdnem mindannyian aperiódusokkal viseltetünk a magas matematika dedukcióival szemben. Ismerjük el, nem volt undorítóbb dolog a világon, mint egyenleteket levezetni. Azért, hogy egy számot, az ismeretlent, az x -et meg tudjuk határozni. És a gimnáziumi felsőbb matematikában a legdühítőbb mégis csak az volt, hogy mikor végre kintlévésre és keresetesen megfaktáltak az eredményt: tanár ur új példát adott fel.

Argetoianu most így dühít bennünket. Az első példát megoldottuk. Kimutattuk végre, hosszú dedukció és rengeteg számolás után, hogy mi volt az az ismeretlen, amely az agrárius fizetési képtelenségét okozta. Argetoianu megdicsért bennünket és nyomban betérjéskelt az agrár adósságok konverzójáról szóló javaslatát, azután megszavaztatta az agrár-végrehajtások felfüggesztéséről szóló törvényt. Jelest kaptunk és bár jelest kaptunk, mégis feladja az újabb példát.

Az első példa nem volt nehéz. Egyenlet nélkül is ki lehetett számítani. Ki lehetett tiz ujjunkon számítani, hogy a paraszt és a birtokos nem tud a búzából és a marhából, a gyapjából és a kölesből fizetni, mert a buza és a marha, meg a gyapjú és a köles nem fizet. Nem futotta be a búzának, a marhának, a gyapjúnak és a kölesnek az összegekből sem adóra, sem kamatra, sem törlesztésre.

Az új példa ugyanilyen könnyű. Hogyan fizessen az iparos és a kereskedő, hogyan fizessen a város, ha a falu sem fizet? Schogyan sem tud fizetni, mert nem tudhat. Mire ide ez az újabb egyenlet? Mire vár? Itt az eredmény! Tessék: csatlakoztatni eredményt. Kérjük a jelest! Kérjük a város, kérjük a kereskedő és iparos adósság-konverzójának törvényét és a végrehajtások felfüggesztésének egy szakaszát is kérjük.

Ne tessék bennünket tovább kizárni. Semmi értelem sincs. Jól viseltük magunkat, jól feleltünk, az eredmény is hibátlan: a jelest kérjük.

A tizedik! Az új rendben tizedet kapnak, akik hajdan jelest kaptak. Akár tized, akár jeles: adják! Ke!l, Ke!l, mint a lebegő, mint a víz, mint a só, mint az álom. Ke!l, hogy „felsőbb osztályba” lépünk.

Új életet akarunk kezdeni. Egészen újat, szebbet és egészségesebbet. Törölni akarjuk a régi bűnünket és expiálni új erényeket akarunk kiemelni. Azért, mert a tanrendben benne van, hogy ezt az egyenletet is meg kell megoldanunk. Tessék csak megkérdezni a tanár urat: nem magoltatjuk be a könyvet?

szóról-szóra és elejétől végig. Kihagynak belőle. Kinek mi van a szíve és mennyi a megértése, annyit hagyat ki belőle.

Ki kell hagyni ezt a két-három hónapot, ami még hátra van. Mert több nincs hátra, az szent bizonyos. Ezt az utolsó perejtéket és izzadtságot, amely a halál perejtéke és az agónia izzadtsága, meg szeretnénk takarítani. Semmi szükség rá. Nekünk igazán nincs szükségünk rá, Argetoianu meg még akkor is kap elég perejtéket és elég izzadtságot, ha moratóriumot ad a városi szegénységnek legalább ugyanannyi, mint ahogyan moratóriumot adott a falusi nincsteleseknek.

Tessék nézni kérem: Magyarország — a Herald je'nti — január elsején fizetési képtelenséget kér. tessék nézni: Románia befelé már a tavasz eleje óta fizetési képtelen, méltóztatassék megfigyelni: Ausztria, Németország, Argentina, Chile, Ausztrália, Anglia az egész világ beadták a kulcsot. Minek állunk itt hajtókában és feszített gerinccel, mikor mindenki tudja, hogy összetörtén állunk és össze-roppant gerinccel onszoljuk magunkat?

Azt tetszett mondani Trancu-Jasinak, aki az azonnali „városi” moratóriumot kérte ugyanakkor, amikor a parlament a „falusi” moratóriumot adta, hogy „ameddig el lehet kerülni”, addig elméltóztatik kerülni. Ha nem tévedünk Argetoianu az ország egyik leggazdagabb embere és így neki sokáig el lehet kerülni. De mit csinálunk mi, akik a napi ebédet kerülnék el, mert nincs ebédre valónk és az utcán a pocótát kerülnék el, mert nincs talp a cipőnkön és a szánk mosolyját kerülnék el, mert a szánk mindig sírásra áll.

És ezt is méltóztatott ebben a parlament felszólalásban mondani, hogy „a mennyiben szükség lesz rá” nem marad el az általános moratórium sem. Hát még nincs? Még nincs szükség? Ha ez, a miben élünk nem szükség, akkor hogyan néz ki a szükség? Méltóztatassék talán körvonalazni, leskizzelni és felvázolni. Látni szeretnők, mert az ember perverz állat és szereti a rémdrámákat, a deklatív regényeket, a kéjajálkosságokat és azokat az állapotokat, amelyek „szükség”-esbb állapotok, mint ezek a maiak, amelyek még olyan pompás, jó és herci állapotok, hogy bennünk a moratóriumra szükség nincsen.

Mi jól tudjuk, hogy ha holnap reggel bennünk, Várost, is mentesítenének a fizetések terheiről, akkor sem lenne sokkal jobb és rózsásabb a helyzetünk, mi azt is tudjuk — Alfred Keer a háború első napján megmondotta és Norman Angel a háború során igazolta —, hogy a moratórium éppen olyan gazdasági anarchia, mint az infláció, de azt is tudjuk, hogy ha százszor és ezerszer anarchiát teremt a moratórium, ez az anarchia már olyan láz, amelyben a beteg a fájdalom nem érzi. Most érezzük a fájdalmat — és tönkre megyünk. Moratórium esetén a fokozódó forgalom láza elnyomja fájdalomunkat — és szintén tönkre megyünk. A pénzügyminiszter ur nagyon jól tudja, jobban mint mi, hogy az orposztodomány nagyon sokszor lemond arról, hogy gyógyítson és megelégszik azzal az eredménnyel, hogy fájdalmat enyhítsen. Mivel a gyógyítás processzusa és eredménye nem állól függ, hogy Halmitól Galáciáig és Lőkősházától Konstanciáig mit dirigál a kormány és mit a parlament hanem attól, hogy San-Franciskótól Pekinig és Stockholmtól Buynes-Airesig mennyire jön meg végre az eszköz azoknak, akik ma azt hiszik, hogy a világot eszükkel kormányozzuk, tehát injekciót kérünk, amely csillapítson.

Abban egyek vagyunk — és Argetoianu pénzügyminiszter ur van olyan okos ember, hogy egy legyen velünk —, hogy ezen a világon sem nem szoroz, sem nem oszt, ha Románia városai már január elsején vagy csak március elsején kapják meg az egyenlő, általános és már régis-regen nem tilkolt moratóriumot, tehát miért nem adja meg azt a szerencsétlen moratóriumot? És mivel a világon nem dől össze és egy fikarcnyival sem lesz rosszabb állapotban azért, mert Romániában megszavazták az agrár-végrehajtások felfüggesztésének egy szakaszát, miért nem szavaztatta meg Argetoianu december tizenharmadikán a jelelt mir

szeptember tizenharmadikán az agrár-végrehajtások egy szakaszát?

Olyan mindegy, hogy mit itt benn, ebben a tizenharmadik milliós országban, miel hogyan csinálunk, milyen okosan vagy milyen botorul, olyan egyre megy, hogy álljuk meg a sarat vagy elnyulva lefekszünk bele, annyira irreleváns, hogy gazdaságunk és bőségünk, fizetőképességünk és fizetői korrektségünk dekorumaival büszkélkedünk-e még, hiszen nagyon jól tudják, hogy mi sem bírunk si-

Ehől még nem lesz kenyér!

„Inkább a munkanapokat csökkentsek, de ne bocsássanak el több munkást”

Társadalmi úton szervezik meg a munkanélküliek téli segélyezését

Bukarest, december 19.

Bár a munkanélküliség egyre nagyobb arányokat ölt, sőt már katasztrófális méretűvé vált, még nyomát sem látjuk azoknak a kormányintézkedéseknek, amelyek alkalmasak volnának arra, hogy gátat szabjanak a további leépítéseknek, nem beszélve arról, hogy

a munkanélküliek érdekében is tenni kellene valamit, hogy munkához jussanak, vagy nyomorúságukat enyhítsék. Talán sehol sem érte olyan készületlenül a munkanélkülieket a tél, mint nálunk, ahol sem hatósági, sem társadalmi segélyeket nem kapnak, mert a munkanélküliek intézményes segélyezését nem építették ki.

A munkaügyi minisztérium kissé elkésve ugyan, néhány kísérletet tesz most arra, hogy a munkanélküliségen és a munkanélküliek nyomorán enyhítsen. A munkaügyi minisztérium felhívást bocsátott ki, amelyben felkéri a vállalatokat arra, hogy

a kényszerzabadságokat és a munkás-elbocsátásokat szüntessék be és azt tanácsolja hogy ha már a leépítés nem

kerülhető el, úgy inkább a munkanapokat, vagy a munkaórát csökkentsek, de ne bocsássanak el több munkást.

Ezzel egyidejűleg felhívja a munkaügyi minisztérium a többi minisztériumokat, valamint a megyei és városi hatóságokat is, hogy az elvégzésre váró közmunkákkal ne várjanak, hanem kezdjék meg ezeket a munkákat most, amikor legnagyobb a munkanélküliség.

A munkanélküliek segélyezésére az ipari centrumokban a minisztérium a helyi rendszert vezeti be újra, vagyis a munkaügyi hatóságok útján megszervezi a munkanélküliek társadalmi segélyezését.

A felügyelőségek minden nagyobb városban a városvezetők és a jótékonyági egyesületek bevonásával megszervezik a munkanélkülieket nyilvántartó és segélyező organizációt, amely közadokasból lehetőleg természetbeni segélyeket fog nyújtani a munkanélkülieknek.

Sajnos, mindez olyan kevés és a segélyezésnek olyan labilis formája, amelytől jelentősebb eredményeket nem igen lehet remélni.

kerülhető el, úgy inkább a munkanapokat, vagy a munkaórát csökkentsek, de ne bocsássanak el több munkást.

Ezzel egyidejűleg felhívja a munkaügyi minisztérium a többi minisztériumokat, valamint a megyei és városi hatóságokat is, hogy az elvégzésre váró közmunkákkal ne várjanak, hanem kezdjék meg ezeket a munkákat most, amikor legnagyobb a munkanélküliség.

A munkanélküliek segélyezésére az ipari centrumokban a minisztérium a helyi rendszert vezeti be újra, vagyis a munkaügyi hatóságok útján megszervezi a munkanélküliek társadalmi segélyezését.

A felügyelőségek minden nagyobb városban a városvezetők és a jótékonyági egyesületek bevonásával megszervezik a munkanélkülieket nyilvántartó és segélyező organizációt, amely közadokasból lehetőleg természetbeni segélyeket fog nyújtani a munkanélkülieknek.

Sajnos, mindez olyan kevés és a segélyezésnek olyan labilis formája, amelytől jelentősebb eredményeket nem igen lehet remélni.

Kis Közgazdasági Hírek

A SZESZMONOPOLIUM TÖRVÉNYJAVASLATA most már végleg elkészült és ma már be is terjesztették a kamarába. Az új javaslat, amely, mint megítéljük, csupán a szeszadást monopolizálja és a gyártást továbbra is magánkezekben hagyja, lényegesen megrövidült és mindössze 24 szakaszból áll. A javaslat kimondja, hogy a szeszgyárak csak állami rendelkezésre kerülhetnek szesz, ezenkívül rendkívül szigorú rendelkezéseket tartalmaz a kisültővel való visszaélések megakadályozására. A javaslatot valószínűleg már karácsony előtt meg fogja szavazni a parlament.

ANGHELESCU BANKKORMANYZÓ szombaton magához kérte a Marmarosch-bank betétesinek kiküldöttét, hogy a kényszer-egyezséggel kapcsolatosan a betétesek speciális kívánságait meghallgassa. Argetoianu pénzügyminiszter ugyancsak szombaton fogadta a gyáriparosok szövetségének vezetőit, akik az új vállalati adókkal kapcsolatosan terjesztették elő kifogásaikat.

A MUNKANÉLKÜLISÉG Csehszlovákiában is egyre nagyobb arányokat ölt. A legújabb kimutatás szerint november hónapban a nyilvántartott munkanélküliek száma 82.673 fővel szaporodott. Összesen 336.874 munkanélküli tartanak nyilván a cseh munkaügyi hatóságok.

MAGYARORSZAGON rövidesen Állami garanciabank alakult a kizárólag önhibájukon kívül immobil, de feltétlenül aktív kereskedők támogatására. Magyarországon, amint ismeretes, Garancia Bank címen már működik egy hasonló rendeltetésű intézet, ez azonban csak az immobilizált bankok váltótárcáira nyújt kölcsönöket.

LENGYEL—MAGYAR megállapodás jött létre a napokban, amely szerint Lengyelország 500 vagon sőt szállít Magyarországnak, viszont Magyarország 8000 hektóliter port szállít Lengyelországnak.

Az új földgázárak

Torda, december hó 19

A kereskedelemügyi minisztérium „Monitorul Oficial” 289 számában — a „Sonametan” kérésére — közzétette az 1932 január 1-től július 1-ig terjedő időre szóló földgázárakat.

Az új ártáblázat változatlanul érvényben hagyja azokat a felemelt gázárakat, amelyeket a „Sonametan” ez év nyarán megállapított. Mászóval a minisztérium egyszerűen nem vett tudomást az erdélyi földgázvárosok fogyasztói által az új gázárak ellen indított mozgalmakról. Nem volt tekintettel sem a fogyasztók érdekeire, sem a mai nehéz viszonyokra. Felhívta a „Sonametan” álláspontját tető megadása és azokat az árakat hagyta egy további fél évre jóvá, amelyeket a fogyasztók nagy tömege már nem tud megfizetni.

Az új ártáblázat egyben a földgázkeres, intéző körök nagyfokú antiszociális gondolkodásáról tanuskodik. Kimondja ugyanis, hogy mindazok, akik havonta 500 köbméternél nagyobb mennyiséget fogyasztanak, a földgáz köbméteréért 10 bánival kevesebbet fizetnek. Nem azok helyzetén igyekezik tehát a minisztérium segíteni, akik erre a legjobban rászorulnak, vagyis a kisfogyasztók, hanem azokon, akik a mai nehéz helyzetet még mindig elég könnyen tudják elviselni.

A tordai földgázszindikátus, a megyesi és dicsőszentmártoni szindikátusokkal együttesen, a képviselők útján tiltakozni fog a parlamentben a moratórium ezen eljárása ellen.

Meggondolandó, hogy drága pénzt mit vásárol!

Legmegfelelőbb ellenérték az ékszer! Igen olcsón beszerezhető egy ingyen sorsjegyet és 10 százalék engedményt is kap

EHRlich

ékszerésznél

BRASSÓ. KAPU UTCA

(szemben a Koronával)

SEPSISZENTGYÖRGY

(Főtér)

